

Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΡΙ ΡΑΜΑΚΡΙΣΝΑ

Η αντίληψη περί Θείου ως
Απρόσωπου Απόλυτου
και
ως Προσωπικού Θεού

Τρία κεφάλαια από τον Α' Τόμο του
THE GOSPEL OF SRI RAMAKRISHNA
(ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΤΟΥ ΣΡΙ ΡΑΜΑΚΡΙΣΝΑ)
Δεύτερη Έκδοση, 1911

[Το πρώτο αγγλικό κείμενο,
που έγραψε ο ίδιος
ο Μαχεντρανάτχ Γκούπτα]

Μετάφραση
Γιάννη Μανέττα

Κύκλος Μελέτης της Βεδάντα
Αθήνα 2001-2012

Τίτλος πρωτοτύπου:

THE GOSPEL OF SRI RAMAKRISHNA VOL.I

Εκδότης:

SRI RAMAKRISHNA MATH,
MADRAS, 1911

Copyright © 2001 Γιάννης Μανέττας
Για την παρούσα μετάφραση στην ελληνική γλώσσα
σε όλον τον κόσμο.

Μετάφραση, επιμέλεια - διορθώσεις:

Γιάννης Μανέττας
Μπέλες 28,
117 41 Αθήνα
Τηλ [+30] 210 923 4682
e-mail: jmanveda@otenet.gr
ιστοχώρος: www.vedanta.gr

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Οι ελληνόφωνες φίλοι, μελετητές της Βεδάντα, θα βρουν εδώ τρία κεφάλαια από ένα έργο που σήμερα αποκαλείται *'The Condensed Gospel of Sri Ramakrishna'* (*Συνοπτικό Ευαγγέλιο του Σρι Ραμακρίσνα*) που παρουσιάζουν ιδιαίτερο φιλοσοφικό και θεολογικό ενδιαφέρον για όσους αθλούνται πνευματικά, καθώς και για όσους ενδιαφέρονται για τη συγκριτική φιλοσοφο-θεολογική έρευνα.

Η προέλευση του υλικού

Από το 1942 κυκλοφορεί ένα υπερχλιισέλιδο έργο με τίτλο: *'The Gospel of Sri Ramakrishna'* (*Το Ευαγγέλιο του Σρι Ραμακρίσνα*¹), που είναι η πλήρης αγγλική μετάφραση των πέντε τόμων που με τη βοήθεια των ημερολογίων του, συνέγραψε στη βεγγαλική γλώσσα, ο Mahendranath Gupta (ο ταπεινά αυτοαποκαλούμενος 'Μ' του *Ευαγγελίου*), ο στενός οικογενειάρχης μαθητής του Σρι Ραμακρίσνα. Όμως, πριν από αυτή τη σημαντική προσθήκη στην παγκόσμια αγγλική φιλολογία, κυκλοφόρησε από το 1907 έως το 1942, ένα βιβλίο με τον ίδιο τίτλο το οποίο συνέγραψε ο ίδιος ο 'Μ', **στην αγγλική**. Αυτό το τελευταίο επανεκδόθηκε το 1978 και εξακολουθεί να κυκλοφορεί σήμερα, με τίτλο: *'The Condensed Gospel of Sri Ramakrishna'*.

Το *Condensed Gospel of Sri Ramakrishna* είναι μια επιλογή προπομπός, από τα σημαντικότερα θέματα που κατέγραψε ο 'Μ' στο ημερολόγιό του και γι' αυτό έχει ιδιαίτερη φιλοσοφική και θεολογική σημασία για την ορθή κατανόηση του σκοπού των θρησκειών και της πνευματικής αναζήτησης.

Στα μαθήματα του στο Wiesbaden της Γερμανίας, το 1934, ο Σουάμι Γιατισβαράναντα κάνει την ακόλουθη αναφορά στο *Gospel of Sri Ramakrishna Vol. I* : «Το *Ευαγγέλιο* κυρίως καταπιάνεται με την αφοσίωση στον Προσωπικό Θεό, που αρμόζει στην πλειονότητα των ανθρώπων. Αν όμως θέλετε να ακούσετε τον Σρι Ραμακρίσνα να διδάσκει την *Jñāna Yoga* [τη Γιόγκα της ανάλυσης και αναζήτησης του Εαυτού], τότε μελετήστε τα κεφάλαια 2, 3 και 4 του Δεύτερου Μέρους του Πρώτου Τόμου».

1. Από το οποίο μεταφράσαμε το υπερχλιισέλιδο ελληνικό *ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΟΥ ΣΡΙ ΡΑΜΑΚΡΙΣΝΑ* που κυκλοφόρησε το 1992 από τις Εκδόσεις Κονιδάρη, Αθήνα.

Πιστεύουμε πως αυτά τα κεφάλαια² θα ενδιαφέρουν τους ελληνόφωνες φίλους της Βεδάντα και θα ωθήσουν τους αγγλομαθείς ανάμεσά τους να μελετήσουν το αγγλικό βιβλίο από το οποίο προέρχονται.

Η έννοια περί Θεού

Βασική σημασία για τον πνευματικά αθλούμενο καθώς και για τον μελετητή είναι το ξεκαθάρισμα της έννοιας περί Θεού, που είναι το κύριο αντικείμενο των τριών κεφαλαίων που ακολουθούν.

Το στίγμα αυτών των κεφαλαίων το βρίσκουμε στο πρώτο κιάλας κεφάλαιο του πλήρους *Ευαγγελίου του Σρι Ραμακρίσνα*, στη σελίδα 39 της ελληνικής εκδόσεως, όπου διαβάζουμε τον ακόλουθο διάλογο, μεταξύ Σρι Ραμακρίσνα και 'Μ', κατά την πρώτη τους συνάντηση (το Μάρτιο του 1882) :

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: «Για πες μου, προτιμάς το Θεό 'με μορφή' ή το Θεό 'χωρίς μορφή';».

Ο Μ., αρκετά έκπληκτος, σκέφτηκε: «Πώς μπορείς να έχεις πίστη στον Άμορφο Θεό και ταυτόχρονα να πιστεύεις ότι ο Θεός έχει μορφή; Κι αν πάλι πιστεύεις στον 'έμμορφο' Θεό, πώς μπορείς επίσης να πιστεύεις ότι ο Θεός είναι 'άμορφος'; Μπορούν αυτές οι δύο αντιθετικές ιδιότητες να συνυπάρχουν; Μπορεί ένα άσπρο υγρό όπως το γάλα να είναι και μαύρο;».

Μ: «Κύριε, προτιμώ να σκέφτομαι ότι ο Θεός είναι άμορφος».

ΣΡΙ ΡΑΜΑΚΡΙΣΝΑ: «Πολύ καλά. Αρκεί να έχεις πίστη στη μια ή στην άλλη υπόσταση. Αφού πιστεύεις ότι ο Θεός δεν έχει μορφή, έχει καλώς. Αλλά πρόσεξε, να μη σκεφτείς ούτε για μια στιγμή ότι μονάχα τούτη είναι η αλήθεια κι ότι κάθε άλλη αντίληψη είναι λανθασμένη. Πρέπει να θυμάσαι ότι ο Θεός 'με μορφή' είναι εξίσου αληθινός όσο και ο Θεός 'χωρίς μορφή'. Αλλά κρατήσου σταθερά στη δική σου πεποίθηση—μέχρι που να **δεις** το Θεό, οπότε τα πάντα θα ξεκαθαρίσουν».

Ο ισχυρισμός ότι και οι δύο, αντίθετες θέσεις είναι εξίσου σωστές, κατέπληξε τον Μ. Ποτέ δεν είχε μάθει τέτοια πράγ-

2. Που στο βεγγαλικό πρωτότυπο είναι στον Τρίτο τόμο, Μέρος Ι, Κεφ. 3-5.

ματα από τα βιβλία του. Έτσι το εγώ του δέχτηκε ένα τρίτο πλήγμα, αλλά, επειδή δεν είχε ακόμα συντριβεί εντελώς, ο Μ. συνέχισε να κάνει ερωτήσεις και να επιχειρηματολογεί για λίγο ακόμα με τον Δάσκαλο.

Μ: «Κύριε, ας υποθέσουμε ότι κάποιος προτιμάει το Θεό 'με μορφή'. Ο Θεός σίγουρα δεν είναι το πήλινο λατρευτικό ομοίωμα!».

ΔΑΣΚΑΛΟΣ (διακόπτοντας) : «Γιατί όμως, αγαπητέ μου, το λες πήλινο; Το ομοίωμα αποτελείται από Πνεύμα».³

Ο Μ. δυσκολεύτηκε να καταλάβει τι εννοούσε ο Δάσκαλος με το 'ομοίωμα από Πνεύμα'. «Όμως, κύριε», είπε στον Δάσκαλο, «θα 'πρεπε κάποιος να εξηγήσει σ' αυτούς που λατρεύουν πήλινα ομοιώματα, ότι δεν είναι αυτά ο Θεός κι ότι οφείλουν, την ώρα που λατρεύουν, να έχουν κατά νου το Θεό και όχι το πήλινο ομοίωμα. Δεν πρέπει να λατρεύει κανείς την άργιλο».

ΔΑΣΚΑΛΟΣ (απότομα) : «Αυτή είναι η καινούρια μόδα σας στην Καλκούττα—να κάνετε 'διαλέξεις' και να 'διαφωτίζετε' τους άλλους! Κανένας όμως δεν κάθεται ποτέ να σκεφτεί πώς θα φωτιστεί ο ίδιος! Έτσι δεν είναι; Ποιος είσαι εσύ που θέλεις να διδάξεις τους άλλους; Εκείνος που είναι ο Κύριος του Σύμπαντος διδάσκει την ανθρωπότητα, όταν υπάρχει ανάγκη γι' αυτό. Μονάχα Εκείνος διδάσκει — Εκείνος που δημιούργησε αυτό το σύμπαν, που έπλασε τον ήλιο και το φεγγάρι, τους ανθρώπους, τα ζώα κι όλα τ' άλλα πλάσματα, και τους χάρισε τα μέσα για να ζήσουν· Εκείνος που έδωσε στα παιδιά γονείς και τους προίκισε με αγάπη για να τα αναθρέψουν. Αφού ο Κύριος έκανε τόσα πολλά πράγματα, δε θα δείξει στους ανθρώπους πώς να Τον λατρεύουν; Αν χρειαστούν διδασκαλία, τότε θα είναι ο Δάσκαλός τους. Εκείνος είναι ο Εσωτερικός μας Οδηγός.

»Ας υποθέσουμε ότι είναι λάθος να λατρεύουν οι άνθρωποι το πήλινο ομοίωμα. Όμως, δε γνωρίζει ο Θεός, ότι μέσω του ομοιώματος οι άνθρωποι επικαλούνται μονάχα Εκείνον; Θα ευχαριστηθεί και μ' αυτήν ακόμα τη λατρεία. Γιατί να πονοκεφαλιάζεις εσύ γι' αυτό; Είναι προτιμότερο να επιδιώξεις τη

3. Δηλαδή, από Συνείδηση. Ο εντελώς φωτισμένος, που ο Σρι Ραμακρίσνα αποκαλεί *Vijñāni*, 'βλέπει' τα πάντα ως Συνείδηση. [ΣτΜ]

γνώση και την αφοσίωση [την γκνιάνα και την μπχάκτι] εσύ ο ίδιος. Μάθε πρώτα πώς να αγαπάς το Θεό».

Τούτη τη φορά ο Μ. ένωσε ότι το εγώ του είχε συντριβεί εντελώς. Σκέφτηκε : «Ναι, είπε την αλήθεια. Τι δουλειά έχω εγώ να διδάξω τους άλλους; Μήπως έχω γνωρίσει το Θεό; Μήπως Τον αγαπάω αληθινά; Όπως λέει το ρητό, 'Μόλις που χωράω ο ίδιος στο κρεβάτι μου, και καλώ το φίλο μου να έρθει να πλαγιάσει δίπλα μου!'. Δεν ξέρω τίποτε για το Θεό, κι όμως προσπαθώ να διδάξω τους άλλους. Τι ντροπή! Πόσο ανόητος είμαι! Το θέμα αυτό δεν είναι σαν τα μαθηματικά, την ιστορία, τη λογοτεχνία, που μπορούν να διδαχτούν στους άλλους. Όχι, αυτό το θέμα είναι το βαθύ μυστήριο του Θεού! Αυτά που λέει με συγκινούν».

Αυτή ήταν η πρώτη προσπάθεια του Μ. να επιχειρηματολογήσει με τον Δάσκαλο και ευτυχώς η τελευταία του.

Από τα ανωτέρω, λοιπόν, πληροφορηθήκαμε ότι ο άνθρωπος οφείλει να υιοθετήσει μία από τις αντιλήψεις για το Θεό που είναι σε θέση να διανοηθεί ο ανθρώπινος νους και να καλλιεργήσει μια **σχέση** με το Θεό. Δεν μπορείς να σκεφτείς, να αγαπήσεις, να καλλιεργήσεις μια σχέση με κάτι ασαφές, κάτι αόριστο. Ο νους συσπειρώνεται γύρω από δύο βασικά ιδανικά: είτε τον Προσωπικό Θεό είτε τον Απρόσωπο (ή και τα δύο μαζί), ανάλογα με την προσωπική ψυχολογική δομή του ατόμου και τη δύναμη της φαντασίας του.

Ουσιαστικά, ο άνθρωπος νους είναι ικανός να σχηματίσει μόνο τρεις βασικές αντιλήψεις για το Θεό:

- με μορφή και κατηγορήματα
- χωρίς μορφή, με κατηγορήματα
- χωρίς μορφή, χωρίς κατηγορήματα

Ένα σανσκριτικό δίστιχο λέει:

*«Οι ανώτερες κάστες λατρεύουν το Θεό μέσα στη
(λατρευτική) πυρά.*

*Οι προχωρημένοι πνευματικοί αναζητητές διαλογίζονται
σ' Αυτόν μέσα στην καρδιά τους.*

Οι αμαθείς πιστεύουν ότι κατοικεί στα ομοιώματα.

*Ενώ αυτοί που πέτυχαν το Άπειρο, διακρίνουν την παρουσία
Του όπου κι αν κοιτάξουν».*

Υπάρχουν δηλαδή αυτοί που πάντα συνδέουν το Θεό με κά-

ποιες μορφές και κάποια κατηγορήματα. Έπειτα υπάρχουν αυτοί που Τον θεωρούν άμορφο, αλλά προικισμένο, όχι μόνο με πανσοφία αλλά και με παντοδυναμία και πανταχού παρουσία. Άλλοι πάλι, συνδυάζουν αυτές τις αντιλήψεις και θεωρούν ότι οι θεϊκές μορφές είναι φανερώσεις του Άμορφου. Γι' αυτούς η Προσωπική όψη του Θεού είναι μια φανέρωση του Απρόσωπου.

Τι είναι ο Θεός; Η τίμια απάντηση είναι πως μόνο ο Θεός το ξέρει αυτό. Οι άνθρωποι τσακώνονται για τις δικές τους αντιλήψεις περί Θεού!

Παρά ταύτα, ο άνθρωπος *μπορεί* να γνωρίσει το Θεό **άμεσα**, όταν Αυτός του αποκαλυφθεί. Για να Τον γνωρίσουμε (και αναμφισβήτητα γνωρίζεται) πρέπει, μέσα από τη Θεία Χάρη να μετασχηματιστεί η τωρινή αυτοσυνείδηση (το εγώ) που μας κάνει να νιώθουμε χωριστοί από το Θεό. Σ' αυτό συμβάλλουν οι διάφορων ειδών μεθοδικές πνευματικές ασκήσεις που αποσκοπούν στο ησύχασμα και την ενοποίηση του νου, στη λεγόμενη 'κάθαρση', που οδηγεί στη φώτιση και την αποκάλυψη.⁴

Αυτό είναι το βασικό θέμα των τριών κεφαλαίων που ακολουθούν.

Γιάννης Μανέπας

Αθήνα, Αύγουστος 2001

4. Και η Ορθοδοξία διδάσκει ότι ο Θεός **αποκαλύπτεται**, μέσα από την **κάθαρση** που οδηγεί στη **φώτιση** και τη **θέωση**!. Αυτό επαληθεύει τη δήλωση του Σρι Ραμακρίσνα ότι κάθε θρησκεία οδηγεί στο Θεό – εφόσον βέβαια κάποιος διψάει για το Θεό και υποβληθεί στον απαιτούμενο μεθοδικό πνευματικό αγώνα.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ο Δάσκαλος διδάσκει Γκνιάνα Γιόγκα Η Βεδάντα, η φιλοσοφία της Αντβάιτα Η φιλοσοφία του 'Αμόλυντου'

Το <i>Brahman</i> της <i>Vedānta</i> . Είναι Απόλυτο και 'Αμόλυντο' [<i>Nirlipta</i>]	11
Το Απόλυτο είναι εντελώς αμερόληπτο: Η λύση του προβλήματος του καλού και του κακού	12
Το <i>Brahman</i> είναι Άρρητο [<i>Anyapadeshyam</i>]	12
Η σχετική γνώση δε λύνει το μεγάλο Μυστήριο. Η παραβολή των μερμηγκιών και το ζαχαρένιο όρος	13
Ο στόχος του βεδαντιστή.....	14
Η παραβολή της αλατένιας κούκλας	14
Το 'Διαφοροποιημένο' ξαναγίνεται 'ένα' με το 'Αδιαφοροποίητο'	14
Ο Θεός ο Απόλυτος είναι πάνω από κάθε περιγραφή: Η παραβολή του βεδικού πατέρα και των δύο γιων του	15
Η άμεση γνώση της Αλήθειας.....	16
Μπορεί άραγε κάποιος που πέτυχε την αληθινή Γνώση να εξακολουθεί να ασκεί τη διάκριση;	17
Είναι ο Ανώτερος Εαυτός που 'γνωρίζει' τον Ανώτερο Εαυτό	18
Ο κόσμος (η <i>Māyā</i>) είναι μη αληθινός : η ερμηνεία της βεδαντικής φιλοσοφίας από τη σχολή του Σάνκαρα	18
Η μόνη απόδειξη για την ύπαρξη του Απρόσωπου Θεού και του Προσωπικού Θεού είναι η αποκάλυψη	20
Ο Απρόσωπος και ο Προσωπικός Θεός.....	21
Οι παρομοιώσεις έχουν όμως όρια	21
Το ένα και αυτό Ον	21

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ΠΑΝΤΟΔΥΝΑΜΗ ΜΗΤΕΡΑ

Μήπως μεροληπτεί ο Θεός; Είναι άραγε όλοι οι άνθρωποι ίσοι;	23
--	----

Ο Δάσκαλος σε <i>Samādhī</i> : οι αποκαλύψεις του <i>Samādhī</i>	25
Η Παντοδύναμη Μητέρα.....	25
Αποκάλυψη και ορθολογισμός :	
Πώς αποδεικνύεται ο Προσωπικός Θεός;	
Πώς αποδεικνύεται ο Απρόσωπος Θεός;	26
Οι πνευματικές μορφές της Θεότητας	27
Τα μονοπάτια της γνώσης και της αφοσίωσης	
οδηγούν ισάξια στην άμεση γνώση της	
Πραγματικότητας	27
Το νερό που παγώνει και ο πάγος που λιώνει	28
Τι είναι ο εξωτερικός κόσμος;	
Η ταυτοσημία του Θεού, της ψυχής και της φύσης	28
Η νέα φιλοσοφία	29
Πρόβλημα για τον φιλοσοφούντα αντιβαϊτιστή:	
Πώς συμβαίνει η εξ ορισμού τέλεια ψυχή	
να φαντάζεται ότι είναι ατελής;	29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η ΜΕΓΑΛΗ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΚΑΙ Η ΝΕΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Η αναγκαιότητα ενός Προσωπικού Θεού	31
Ο αντιβαϊτιστής και ο κοινός άνθρωπος	32
Η ταυτοσημία της Μητέρας με την ψυχή και το σύμπαν	32
Η παντοδύναμη Μητέρα και το Κάρμα:	
Μπορεί άραγε ο Προσωπικός Θεός να χαρίσει	
τη Γνώση του Απόλυτου;	33
Μπορεί άραγε ένας λάτρης του Θεού (ένας <i>bhakta</i>)	
να επιτύχει τη Γνώση του Απόλυτου;	34
Το ανθρώπινο 'απόλυτο' πάντα υπονοεί το 'σχετικό'	35
Η συμφιλίωση της <i>Māyāvāda</i> και της	
<i>Pariṇāmanāda</i> , της <i>Advaita</i> και της <i>Viśiṣṭādvaita</i>	37
Το μονοπάτι της αγάπης, όπως και αυτό της	
φιλοσοφίας, οδηγεί στην Απόλυτη Γνώση. Η	
αποτελεσματικότητα της προσευχής και της πίστης	37
Τι ποθεί ο <i>bhakta</i> [λάτρης]	38
Άμεση Γνώση: τα σημάδια της θεοπτίας	39

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

– Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΓΚΝΙΑΝΑ ΠΙΟΓΚΑ –

Η ΒΕΔΑΝΤΑ, Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΒΑΪΤΑ Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ‘ΑΜΟΛΥΝΤΟΥ’

Το *Brahman* της *Vedanta*.

Το (Απόλυτο και) Αμόλυντο⁵ [*Nirlipta*]

ΔΑΣΚΑΛΟΣ : Μιλούσα λοιπόν για τη *Vidyā*. Όμως το *Brahman* είναι πάνω και πέρα από τη *Vidyā* [τη σχετική γνώση που οδηγεί στο Θεό] καθώς και πέρα από την *Anidyā* [τον κόσμο, ο οποίος γοητεύει όλα τα πλάσματα και τα εμποδίζει να γνωρίσουν το Θεό].

Η Γνώση που οδηγεί στο Θεό είναι το τελευταίο, το έσχατο σκαλοπάτι της κλίμακας που οδηγεί στην ταρατσα. Το Απόλυτο είναι η Ταρατσα.

Ο φαινομενικός κόσμος (η *Māyā*) αποτελείται από ό,τι οδηγεί στο Θεό και από ό,τι δεν οδηγεί σ’ Αυτόν. Έτσι, ο Θεός ο Απόλυτος (το *Brahman*) είναι πάνω και πέρα από τον φαινομενικό κόσμο.

5. Επειδή δίνει εννοιολογική διάσταση στην ξερή λέξη ‘Απόλυτο’, είναι νομίζουμε ενδιαφέρον να σημειώσει ο αναγνώστης ότι οι δύο λέξεις ‘Absolute and Unconditioned’ του πρωτοτύπου, που συχνά επαναλαμβάνονται στο κείμενο και που μεταφράσαμε ως ‘Απόλυτο και Αμόλυντο’, είναι η περιφραστική απόδοση που έδωσε ο ‘M’ στη σανσκριτική λέξη *nirlipta*, που σημαίνει ‘αμόλυντο’, ‘αμαγάριστο’. Στο λήμμα *lipta* [το *nir* είναι βέβαια το στερητικό] το λεξικό αναφέρει τις συγγενικές σε ήχο και έννοια ελληνικές λέξεις ‘αλείφω’ και ‘λίπος’ και τη λατινική ‘liprus’. Το νόημα είναι ότι στο Απόλυτο – ως απολύτως (και όχι σχετικώς) υπερβατικό – δεν κολλάει τίποτα, όπως τίποτε δεν κολλάει στα σκεύη με επίχρισμα ‘tefal’! Το λεξικό επίσης αναφέρει τη λέξη *nirlipta* ως επίθετο του Κρίσνα. Αυτό το τελευταίο είναι σύμφωνο με το πνεύμα των εκλαϊκευτικών γραφών, των Πουράνας, που ως γνωστό, θεολογούν και αποφατικά και καταφατικά και διδάσκουν την έννοια του Απρόσωπου-Προσωπικού Θεού, που θα δούμε εδώ αναπτυγμένη στη διδασκαλία του Σρι Ραμακρίσνα, ο οποίος σκοπίμως χρησιμοποιεί τον προαναφερθέντα όρο, που με παραστατικό τρόπο θυμίζει τη σημασία της υπερβατικότητας [ΣΤΜ].

**Το Απόλυτο είναι εντελώς αμερόληπτο:
Η λύση του προβλήματος του καλού και του κακού**

Το Απόλυτο (το *Nirlipta*) δεν κλίνει ούτε υπέρ του καλού ούτε υπέρ του κακού. Είναι σαν το φως μιας λάμπας. Μπορείς με τη βοήθειά της να διαβάσεις τις Ιερές Γραφές. Το ίδιο φως, όμως, σου παρέχει τη δυνατότητα να πλαστογραφήσεις την υπογραφή κάποιου.

Το Απόλυτο (το *Nirlipta*), πάλι, είναι σαν το φίδι. Το φίδι έχει δηλητήριο μέσα στα δόντια του. Αυτό, όμως, δεν το βλάπτει καθόλου. Το δηλητήριο βλάπτει μόνο τους άλλους: αυτούς που το φίδι δαγκώνει.

Η όποια δυστυχία, αμαρτία ή κακία, που υπάρχει σ' αυτόν τον κόσμο, είναι δυστυχία, αμαρτία ή κακία, από τη δικιά μας σκοπιά. Αυτά δεν επηρεάζουν τον Θεό τον Απόλυτο. Εκείνος είναι πάνω και πέρα από όλα αυτά τα πράγματα.

Η κακία που υπάρχει στη δημιουργία δε βλάπτει το Απόλυτο (το *Nirlipta*), το ίδιο όπως το δηλητήριο του φιδιού δε βλάπτει το φίδι. Ο Απόλυτος Θεός είναι πάνω και πέρα από το καλό και το κακό.

Ναι, αυτό το Ον είναι εντελώς αμερόληπτο. Δεν μπορεί να κριθεί με ανθρώπινες αντιλήψεις περί καλού και κακού. Ο Ήλιος Του φωτίζει ομοιόμορφα το καλό και το κακό.

Το Brahman είναι Άρρητο [Ahyapadeshyam]

Τα πάντα – ακόμα και οι εξ αποκαλύψεως Γραφές (οι *Vedas*) καθώς και οι *Purāṇas*, τα *Tantras* και όλες οι άλλες Ιερές Γραφές – έχουν, με μία μόνη εξαίρεση, 'μιανθεί'⁶ όπως τα αποφάγια, επειδή έχουν προφερθεί με τα ανθρώπινα χείλη. Η μόνη εξαίρεση είναι το *Brahman*. Όποιος διαβάζει τις Βέδες ή τις άλλες Ιερές Γραφές, χρησιμοποιεί τα φωνητικά του όργανα, με αποτέλεσμα να έρχονται τα κείμενα σε 'επαφή', τρόπος του λέγειν, με το στόμα. Γι' αυτό μπορούμε να πούμε ότι αυτά ρυπαίνονται ή βεβηλώνονται όπως συμβαίνει με τα αποφάγια. Κα-

6. Ή, βεβηλωθεί. Έχουν δηλαδή γίνει *ucchista* (τελετουργικά ακατάλληλες – διά της επαφής τους με τη γλώσσα). Το λουλούδι που έχουμε μυρίσει, το φαγώσιμο που έχουμε δοκιμάσει δεν πρέπει να προσφερθεί στην τελετουργική λατρεία. [ΣτΜ]

νένα πλάσμα αυτού του κόσμου δεν μπόρεσε ποτέ να περιγράψει ορθά και περιεκτικά τον Θεό τον Απόλυτο. Εκείνος είναι άρρητος, αδιανόητος, ακατάληπτος!

ΒΙΝΤΓΙΑΣΑΓΚΑΡ: Ομολογώ ότι πραγματικά κάτι έμαθα σήμερα. Έμαθα ότι το Απόλυτο είναι η Μοναδική Ουσία που δεν βεβηλώθηκε ποτέ από το στόμα!

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Μάλιστα, έτσι είναι. Εκείνο είναι Ύπαρξη απόλυτη, εντελώς απεριόριστη, πέρα από οτιδήποτε – πέρα από το Χρόνο [*Kāla*], πέρα από το Χώρο [*Deśa*], πέρα από την Αιτιότητα [*Nimitta*]. Πώς λοιπόν να περιγραφεί με το λόγο;

Το Απόλυτο [το *Nirlipta*], πάλι, είναι σαν τον αβυθομέτρητο ωκεανό. Είναι εντελώς αδύνατο να χαρακτηρίσουμε το Ον που είναι πέρα από τα όρια της Σχετικότητας, που είναι η Ύπαρξη ολόκληρης της ύπαρξης! Η έσχατη, διστακτική προσπάθεια περιγραφής αυτού του Όντος – η προσπάθεια δηλαδή των Βεδών – σταματάει στην ονομασία: «Ευδαιμονία [*Ānandam*] Ατελεύτετη!»

Αν σου ζητήσουν να περιγράψεις τον ωκεανό, το μόνο που μπορείς να κάνεις είναι να σταθείς με ανοιχτό στόμα και να ψελλίσεις «Α! Τι απέραντη έκταση! Τι ατέλειωτη διαδοχή από γιγαντιαία κύματα! Τι βροντώδεις, ασταμάτητοι και αιώνιοι θόρυβοι!». Μόνο αυτά μπορούν να λεχθούν!

Το μέγιστο που κατάφερε ο Σούκα-ντέβα – και οι άλλοι Σοφοί όπως αυτόν – ήταν να αγγίξει το νερό του Αθάνατου Πελάγους και να το γευτεί λιγάκι! Αν βούταγε μέσα, θα ενοποιούνταν με Αυτό και δε θα επέστρεφε ποτέ πια σ'αυτόν τον κόσμο!

Η σχετική γνώση δε λύνει το Μεγάλο Μυστήριο Η παραβολή των μερμηγκιών και το ζαχαρένιο όρος

Μια φορά κι έναν καιρό, κάποια μερμηγκία βρήκαν ένα όρος από ζάχαρη. Φυσικά, αυτά δε διανοήθηκαν πόσο μεγάλο ήταν. Έφαγαν μερικούς κόκκους ζάχαρη και χόρτασαν. Κατόπιν το καθένα πήρε έναν κόκκο στο στόμα του και ξεκίνησαν για τη φωλιά τους. Καθ' οδόν, αυτά σκέφτηκαν: «Την επόμενη φορά, θα κουβαλήσουμε ολόκληρο το όρος στο σπίτι μας!».

Αυτή δυστυχώς, είναι η κατάσταση του ανθρώπου! Είναι γεγονός ότι απειροελάχιστοι γνωρίζουν το Υπέρτατο Ον (το *Brahman*). Υπάρχουν όμως πολλοί που φεύγουν βιαστικά, κομ-

ζοντας την αίσθηση ότι γνώρισαν το Άπειρο Ον εντελώς, ότι απόλαυσαν την πλήρη κοινωνία μαζί Του, ότι Το συνειδητοποιήσαν ολοκληρωτικά.

Το μερμήγκι νιώθει σαν να έχει ήδη μεταφέρει το ζαχαρένιο όρος στο σπίτι του· δεν είναι χορτασμένο και ικανοποιημένο με το γεύμα του; Ίδια είναι η κατάσταση του αυταπατωμένου ορθολογιστή! Ικανοποιείται με τριάντα γραμμάρια διαλεκτικής. «Άρα», αποφαινεται, «κατανόησα το *Brahman!*» — Πιστεύει δηλαδή ότι γνώρισε τι είναι το Απόλυτο και τι δεν είναι!

Ο κόσμος εύκολα μιλάει για το Άπειρο, το Απόλυτο, το Απειρίοριστο· λες κι έχουν κάποιες στενές γνωριμίες μαζί Του!

Ο Σούκα-ντέβα και οι άλλοι άγιοι σοφοί ήταν, το πολύ-πολύ, μεγάλα μερμήγκια. Είναι αρκετό να πούμε ότι αυτοί έφαγαν οχτώ ή δέκα κόκκους ζάχαρη ο καθένας.

Είναι εξίσου παράλογο να λέει κάποιος, ότι γνώρισε και κατανόησε το Θεό τον Απόλυτο, όσο να λέμε ότι κάποια μερμήγκια κουβάλησαν ένα ζαχαρένιο όρος σπίτι τους για να το φάνε.

Ο στόχος του βεδαντιστή

Ο στόχος του εδαντιστή είναι η ένωση (η εξαφάνιση της διαφοράς) ανάμεσα στο Αδιαφοροποίητο (την Παγκόσμια Ψυχή) και το Διαφοροποιημένο (την εξατομικευμένη ψυχή [*Jīva*]).

Η παραβολή της αλατένιας κούκλας

Κάποτε, μια αλατένια κούκλα πήγε στη θάλασσα με πρόθεση να τη βυθομετρήσει. Κρατώντας στο χέρι το σχοινί με το βαρίδι, πλησίασε το νερό και κοίταξε τον Ωκεανό. Μέχρι εκείνο το σημείο δεν έπαψε να είναι η αλατένια κούκλα που ήταν—εξακολουθούσε δηλαδή να διατηρεί την ατομικότητά της. Όμως, μόλις έκανε ένα βήμα προς τα εμπρός και πάτησε πόδι μέσα στο νερό, αμέσως έγινε ένα με τον Ωκεανό—χάθηκε—εξαφανίστηκε εντελώς! Κάθε μόριο της αλατένιας κούκλας διαλύθηκε μέσα στον Ωκεανό. Το αλάτι που την αποτελούσε, είχε προέλθει από τον Ωκεανό και ιδού, αυτό επέστρεψε για να ενωθεί ξανά με το πρωταρχικό αλάτι του Ωκεανού!

Το 'Διαφοροποιημένο' ξαναγίνεται 'ένα' με το 'Αδιαφοροποίητο'

Η ανθρώπινη ψυχή είναι η αλατένια κούκλα—το Διαφορο-

ποιημένο Εξατομικευμένο εγώ. Το Απόλυτο [το *Nirlipta*], είναι ο Άπειρος αλμυρός Ωκεανός – το Αδιαφοροποίητο Εγώ.

Η αλατένια κούκλα δεν μπόρεσε να επιστρέψει για να μας πει πόσο βαθύς είναι ο Μεγάλος Ωκεανός. Παρόμοια είναι η περίπτωση εκείνου που έχει την καλή τύχη να δεχτεί την αποκάλυψη του Θεού του Απόλυτου (του *Brahman*) στα αβυθομέτρητα βάθη του *Samādhī* (του *Nirvikalpa Samādhī*) που εντελώς σβήνει την ξεχωριστή ατομικότητα. Αδιαφοροποίητος όπως πια είναι, δεν επιστρέφει από τα βάθη για να πληροφορήσει τον κόσμο για τον Θεό, τον Απόλυτο (τον *Nirlipta*). Ακόμα κι αν μέσα από τη Χάρη της Μητέρας μου συνέβαινε να επιστρέψει η αλατένια κούκλα στο διαφοροποιημένο επίπεδο, τότε πάλι θα μιλούσε με το ιδίωμα του πεπερασμένου – με τη γλώσσα δηλαδή του διαφοροποιημένου. Αναγκάζεται να συμπεριφερθεί σαν τους κατοίκους του σχετικού, φαινομενικού κόσμου.

Αυτός είναι ο λόγος που το Μεγάλο Μυστήριο πεισματικά αντιστέκεται σε κάθε προσπάθεια λύσεώς του. Το Απόλυτο (το *Nirlipta*) δεν μπορεί να δηλωθεί με όρους που αρμόζουν στο Σχετικό, στο Περιορισμένο. Το Άπειρο δεν μπορεί να εκφραστεί με όρους του Πεπερασμένου.

**Ο Θεός ο Απόλυτος είναι πάνω από κάθε περιγραφή :
Η παραβολή του βεδικού πατέρα και των δύο γιων του**

Κάποιος πατέρας είχε δύο γιους. Όταν αυτοί έφτασαν στην ηλικία που ορίζει η παράδοση, ο πατέρας αποφάσισε να τους εισαγάγει στο πρώτο στάδιο της ζωής – αυτό της μαθητείας (του *brahmacharin* [εγκρατευόμενου]). Εμπιστεύτηκε λοιπόν τα παιδιά σε έναν παραδοσιακό δάσκαλο, για να μάθουν τις Βέδες και τα άλλα Ιερά Βιβλία.

Πέρασε κάποιος χρόνος. Κατόπιν, ο πατέρας θέλησε να δει αν προόδευαν οι νέοι στη μελέτη τους. Τους κάλεσε να έρθουν να τον επισκεφτούν και τους ρώτησε αν είχαν διαβάσει τη Βεδάντα που διδάσκει την Ύψιστη Γνώση. Και οι δύο απάντησαν καταφατικά.

Πατέρας : Όστε διαβάσατε τη Βεδάντα, αγόρια μου. Για πείτε μου λοιπόν τι είδους Ον είναι ο Θεός ο Απόλυτος (το *Brahman*);

Πρωτότοκος (βασιζόμενος στις Βέδες και σε άλλες Γραφές):

Εκείνο, ω Πατέρα, είναι απεριγράπτο με το λόγο και είναι ασύλληπτο από το νου (*anāṅg-mānasa-gocharam*). Ω! Εκείνος είναι αυτό κι αυτό, κι εκείνο κι εκείνο· τὰ 'χω μάθει όλα. (*Κι εδώ απαγγέλλει διάφορα σχετικά εδάφια των Γραφών*).

Πατέρας : Όστε γνώρισες το *Brahman*. Πολύ ωραία. Μπουρεις τώρα να πας να ασχοληθείς με τα καθήκοντά σου. (*Απευθυνόμενος στον άλλο γιο*) Εσύ, τώρα, αγόρι μου. Για πες μου τι έχεις εσύ να μου πεις. Τι είδους Ον είναι το Απόλυτο;

Ο δευτερότοκος, στον οποίον απευθύνθηκε το ερώτημα, κατέβασε το κεφάλι του και δεν έβγαλε τσιμουδιά. Ούτε μια λέξη δεν του ξέφυγε. Μήτε προσπάθησε να μιλήσει. Έμεινε έτσι αμίλητος για πολλή ώρα.

Οπότε ο πατέρας είπε, «Ναι παιδί μου, δίκιο έχεις, τελικά. Καμία περιγραφή δεν ταιριάζει στο Απόλυτο [το *Nirlipta*]! Μόλις προσπαθήσεις να αναφερθείς σ' αυτό, με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, αναφέρεσαι στο Άπειρο με όρους που ταιριάζουν στο Πεπερασμένο, αναφέρεσαι στο Απόλυτο με ορολογία του Σχετικού, στο Απεριόριστο με ορολογία του Περιορισμένου. Η σιωπή σου είναι περισσότερο εύγλωττη από την απαγγελία εκατό δίστιχων [*ślokas*] και την παραπομπή σε εκατό πηγές».

Η άμεση γνώση της Αλήθειας

Μάλιστα, όποιος έχει την Αληθινή Γνώση παύει να φλυαρεί και να διαπληκτίζεται. Ο Θεός, ο Απόλυτος, είναι η Μοναδική Ουσία, που οφείλουμε να γνωρίσουμε άμεσα – και όχι μόνο να την περιγράψουμε ή να πληροφορούμαστε γι' αυτήν. Το σημάδι της Αληθινής Γνώσης είναι η εξαφάνιση της αμφιβολίας· επομένως, σημαίνει παύση κάθε φιλοσοφικής επιχειρηματολογίας.

Για πόσην ώρα τσιτσιρίζει το βούτυρο γάλακτος στο τηγάνι που βάζουμε στη φωτιά; Μα, μέχρι που να φτάσει η θερμοκρασία στο σημείο να διώξει κάθε ίχνος νερού. Όσο η θερμοκρασία είναι ακόμα ανεπαρκής, το βούτυρο γάλακτος γουργουρίζει ασταμάτητα, βγάζοντας τους γνωστούς ήχους «κώουλ», «κώουλ».

Το λιωμένο βούτυρο που έχει φτάσει στη σωστή θερμοκρασία και δε βγάζει κανέναν ήχο, είναι αυτός που έχει την Αληθινή Γνώση – αυτός που έχει γνωρίσει τον Θεό τον Απόλυτο άμεσα.

Το βούτυρο που δεν έχει θερμανθεί είναι ο αναζητητής της

γνώσης. Το νερό που περιέχει πρέπει να εκδιωχθεί από τη φωτιά. Αυτό είναι το εγώ, ο ψευδο-εαυτός, που βγάζει πολλές φωνές κατά τη διαδικασία της εκδιώξεώς του. Μόλις όμως αποτιναχτεί αυτός ο εγωισμός, ο αναζητητής γίνεται 'πακκά' [γνήσιος]. Παύουν οι θόρυβοι, παύει η οχλοβοή. (Γέλια.)

Ταυτόχρονα, οι ρυπαρότητες του βουτύρου κατακαθίζουν στον πάτο του τηγανιού. Οι ρυπαρότητες είναι η κοσμικότητα και η προσκόλληση στη γυναίκα – 'η λαγνεία και ο χρυσός' καθώς και οι συμφορές που τις συνοδεύουν.

Ο Τέλειος Άνθρωπος, πάλι, είναι σαν τη στάμνα που είναι ξέχειλη με νερό. Καθώς γεμίζει, η στάμνα γουργουρίζει – κάνει «μπώουκ», «μπώουκ». Μόλις γεμίσει, ο θόρυβος σταματάει εντελώς. Ο ήχος είναι η άσκηση της διαλεκτικής ή της διάκρισης που οδηγεί, μέσα από τη βούληση της Μητέρας μου, στην Αληθινή Γνώση. Ο ήχος μαρτυρεί ότι η στάμνα δεν είναι ακόμα γεμάτη. Η άσκηση της διάκρισης [της *vichāra*] είναι απόδειξη ότι κάποιος δεν έχει ακόμα φτάσει στο Θεό.

Η μέλισσα ζουζουνίζει όσο δεν κάθεται στο λουλούδι και δεν πίνει νέκταρ. Μόλις αρχίσει να πίνει νέκταρ, το ζουζούνισμά της σταματάει εντελώς.

Μπορεί άραγε κάποιος που πέτυχε την Αληθινή Γνώση να εξακολουθεί να ασκεί τη διάκριση;

Υπάρχει η εξής απορία: πώς εξηγείται η σχέση ανάμεσα στον 'τέλειο' δάσκαλο και τους μαθητές του; Ο δάσκαλος αναγκάζεται να μιλήσει με έναν ορισμένο τρόπο για να εκδιώξει την άγνοια του μαθητή. Αυτό αποτελεί άσκηση της *διάκρισης* – αλλά, αυτό δε βλάπτει τον δάσκαλο.

Το βούτυρο μέσα στο τηγάνι, όντως παύει να τσιτσιρίζει όταν φτάσει στη ζητούμενη θερμοκρασία. Αλλά, για ρίξτε μια ωμή τηγανίτα μέσα στο καυτό βούτυρο. Μόλις το καυτό βούτυρο έρθει σε επαφή με το νερό που περιέχει η τηγανίτα θα αρχίσει να ξαναβγάζει θορύβους. Κι αυτός ο θόρυβος θα συνεχιστεί για όσο η τηγανίτα εξακολουθεί να μην είναι επαρκώς ψημένη για να φαγωθεί.

Η τηγανίτα είναι ο μαθητής. Ο ήχος που το καυτό βούτυρο (ο δάσκαλος) βγάζει τη δεύτερη φορά είναι η διαδικασία της διάκρισης, η επιχειρηματολογία που αυτός αναγκάζεται να ε-

φαρμόσει για να μπορέσει να φωτίσει το μαθητή. Το σταμάτημα του θορύβου είναι η σιωπή του δασκάλου, που ακολουθεί τη φώτιση του μαθητή.

Είναι ο Ανώτερος Εαυτός που 'γνωρίζει' τον Ανώτερο Εαυτό

Από τα προπορευόμενα ακολουθεί, πως μόνο ο Ανώτερος Εαυτός [ο *Ātman*] γνωρίζει τον Ανώτερο Εαυτό. Εκείνος, ως Απόλυτη Γνώση [*Bodhasvarūram*] μπορεί να γνωσθεί άμεσα μόνο από του Ιδίου την *Απόλυτη Γνώση*.

Η Διαφοροποιημένη Ψυχή [ο *Jīva*], όσο εξακολουθεί να παραμένει διαφοροποιημένη και κυκλοφορεί στο κατώτερο επίπεδο, δεν είναι σε θέση να γνωρίσει το Θεό τον Απόλυτο.

Μόνο το Αδιαφοροποίητο γνωρίζει άμεσα το Αδιαφοροποίητο.

Αυτή είναι η ορθή ερμηνεία της ρήσεως: «Ο Θεός είναι άγνωστος και ακατάληπτος».

Ο Κόσμος (η *Māyā*) είναι μη αληθινός : Η ερμηνεία της βεδαντικής φιλοσοφίας από τη σχολή του Σάνκαρα

Η όποια διαφοροποίηση συμβαίνει μόνο μέσα στη σφαίρα της *Māyā*. Μ' άλλα λόγια, είναι η *Māyā* που γεννάει τη διαφοροποίηση. Κι αυτή η διαφοροποίηση εξαφανίζεται με την εξαφάνιση της *Māyā*.

Ό,τι υπάρχει μέσα στο σύμπαν – κάθε αντικείμενο και φαινόμενο, ό,τι φανερώνεται, υφίσταται και καταστρέφεται, ό,τι σχετίζεται με το σώμα, το νου και την ψυχή, ό,τι συμβαίνει μέσα στην εγρήγορση, στο όνειρο, στον ανόνειρο ύπνο κι ακόμα και στο 'διαλογισμό' [*dhyāna*] – όλα αυτά ανήκουν στη σφαίρα της *Māyā*, του Κόσμου. Κι όλα αυτά θεωρούνται μη αληθινά [*Mithyā*] από όσους (*Vedāntins* και *Jñānins*) ερμηνεύουν τη βεδαντική φιλοσοφία σύμφωνα με τις απόψεις του *Samkara* και των άλλων που τις ασπάζονται.

Σύμφωνα με αυτούς τους τελευταίους, το Απόλυτο είναι η μόνη Πραγματικότητα· αυτοί θεωρούν το σύμπαν [*Jagat*] μη αληθινό [*Mithyā*] από τη σκοπιά του Απόλυτου. Από τη θέση του Απόλυτου (του Αδιαφοροποίητου) το σύμπαν και ο άνθρω-

πος και όλα τα άλλα έμβια πλάσματα [οι *Jīvas*] είναι μη αληθινά, επειδή η μόνη Πραγματικότητα είναι το Απόλυτο.

Όταν φανερωθεί η άμεση γνώση ότι η *Māyā* είναι μη αληθινή, αυτό σημαίνει ότι το διαφοροποιημένο εγώ [το *aham*] έχει, τρόπος του λέγειν, εντελώς αποτιναχτεί ή σβηστεί. Δεν παραμένει κανένα απολύτως ίχνος εγώ. Επικρατεί το τέλειο *Samādhi*.

Είναι παράλογο να λέμε, «Ο κόσμος είναι μη αληθινός», όταν εξακολουθεί να μας διακατέχει η αίσθηση ότι εμείς οι ίδιοι είμαστε αληθινόι! Κάποιος που δε γνωρίζει το Απόλυτο άμεσα, δεν είναι σε θέση να συνειδητοποιήσει ότι ο κόσμος είναι μη αληθινός.

Ένας άγιος όμως, που, μέσα από τη βούληση της Μητέρας μου [του Προσωπικού Θεού], επιστρέφει από την εμπειρία του *Samādhi* σε ένα κατώτερο πνευματικό επίπεδο, ανακτά το διαφοροποιημένο εγώ του, αλλά, ελαχιστοποιημένο και εξαγνισμένο.

Ανακτώντας το εγώ του, ο άγιος κατέρχεται ξανά μέσα στον κόσμο της σχετικότητας. Την ώρα που νιώθει ότι το εγώ του είναι αληθινό (σχετικά δηλαδή αληθινό), τότε ο κόσμος τού φαίνεται αληθινός, και παράλληλα με αυτό, το Απόλυτο τού φαίνεται μη αληθινό (σχετικά μη αληθινό)!

Η ανάκτηση του διαφοροποιημένου εγώ, ξαναγεννάει την αντίληψη ότι ο Κόσμος (η *Māyā*) είναι αληθινός. Όμως, επειδή το εγώ του έχει εξαγνιστεί από τη Θεοπτία, ο άγιος βλέπει τα φαινόμενα του σύμπαντος σαν, διά των αισθήσεων αντιληπτές, φανερώσεις του Απόλυτου.

Εκείνος επίσης διακρίνει ότι ο Κόσμος (η *Māyā*) είναι δύο ειδών: *Vidyā* και *Avidyā*.

Η *Vidyā* [η Γνώση] ωθεί τον άνθρωπο προς το Θεό. Σ' αυτήν την κατηγορία ανήκει η διάκριση [*Viveka*], η μη προσκόλληση [*Vairāgya*], η αφοσίωση στο Θεό [*Bhakti*], κ.λπ. Ενώ η *Avidyā* [η αγνωσία] απομακρύνει τον άνθρωπο από το Θεό. Σ' αυτήν την κατηγορία ανήκει η λαγνεία [*Kāminī*], τα πλούτη [*Kanchana*], οι τιμές, οι ιδιοτελείς δραστηριότητες και άλλα.

Όσοι γνωρίζουν το Θεό άμεσα, σε *Samādhi* – ως Απρόσωπο (δηλαδή, ως Αδιαφοροποίητο) **και** ως Προσωπικό Θεό – αποκαλούνται *Vijñānis*.

[Στην κυριολεξία, ο όρος ‘*vijñāni*’ δηλώνει κάποιον που γνωρίζει το Θεό εκ του συγγενούς.]

Οι *Vijñānis* γνωρίζουν, άμεσα, ότι είναι το Απόλυτο και Απεριόριστο που, σαν Πρωταρχική Θεϊκή Ενέργεια, παράγει αυτήν τη διαφοροποίηση [*Bheda*] Θεού και Κόσμου, ψυχής και σύμπαντος. Αυτοί έχουν δει το Θεό και μέσα τους και έξω από αυτούς κι έχουν λάβει αυτήν την Αποκάλυψη άμεσα, από Εκείνον τον Ίδιο. Ο Προσωπικός Θεός τούς είπε: «Εγώ είμαι το Απόλυτο (το *Nirguṇa Brahman* των *Upaniṣads*) που γνωρίζεται άμεσα σε *Samādhī*. Αυτή η διαφοροποίηση είναι γέννημά Μου. Από Μένα πηγάζουν οι 24 κατηγορίες – η ανθρώπινη ψυχή και ο κόσμος».

Ο Προσωπικός Θεός – μέσα από τη δημιουργία, τη συντήρηση και την καταστροφή, που αποτελούν τη διαφοροποίηση – φανερώνεται με διάφορες μορφές σε όσους λάτρεις [*Bhaktas*] αποκλειστικά αναζητούν τον Προσωπικό Θεό (τη *Sakti*, ή τον *Īśvara*) και Αυτός επίσης φανερώνεται στους *Vijñānis* σαν Πρόσωπο με τις τρεις ιδιότητες ή ενέργειες [*Guṇas*].

Το συστατικό *Sattva Guṇa* του Θεϊκού Προσώπου συντηρεί, η *Rajas Guṇa* δημιουργεί, ενώ η *Tamas Guṇa* γκρεμίζει. Αυτές οι τρεις ιδιότητες εδρεύουν στο Θεϊκό Πρόσωπο. Αλλά, Εκείνος δεν επηρεάζεται από αυτές. Εκείνος είναι εντελώς ανεπηρέαστος.

Η μόνη απόδειξη για την ύπαρξη του Απρόσωπου Θεού και του Προσωπικού Θεού είναι η Αποκάλυψη

Ο *Vijñāni*, με την εξαγνισμένη ψυχή του (το εξαγνισμένο εγώ του), έχει λοιπόν δει και το Θεό (την Προσωπική όψη του Απόλυτου) **και** το Απρόσωπο. Έχει ακούσει τη φωνή Του και μέσα του και απ’ έξω του. Και όχι μόνο. Έχει επίσης μιλήσει μαζί Του. Τον έχει περιποιηθεί σαν πατέρα, μητέρα, γιος, σύζυγος, υπηρέτης, αδερφός, κ.λπ. Σύμφωνα με τη μαρτυρία λοιπόν, αυτών των Τέλειων ανθρώπων – των *Vijñānis* – ο Κόσμος (η *Māyā*, η *Sakti*) **δεν** είναι μια ψευδαίσθηση, αλλά η φανέρωση (ορατή σε ένα διαφοροποιημένο αλλά εξαγνισμένο εγώ) ενός Αληθινού Όντος, ενός Προσώπου, από το οποίο δημιουργήθηκαν (ή, ‘εκπορεύτηκαν’) οι ψυχές όλων των πλασμάτων καθώς και αυτό το σύμπαν.

Αυτή η μαρτυρία είναι αλάθητη, επειδή στηρίζεται στην **αποκάλυψη**.

Ο Κύριος φανερώθηκε στους *Rishis* [ενορατικούς σοφούς] και σαν Προσωπικός και σαν Απρόσωπος. Τέτοιες αποκαλύψεις γίνονται πού και πού για τη σωτηρία της ανθρωπότητας καθώς και προς χαροποίηση των λάτρων (των *Bhaktas*).

Ο Απρόσωπος και ο Προσωπικός Θεός

Όταν θεωρώ ότι το Υπέρτατο Ον αδρανει (είναι *Nishkariya*) –όταν δηλαδή δε δημιουργεί, συντηρεί ή καταστρέφει, Τον αποκαλώ *Brahman*, *Puruṣa* (Αρσενική Αρχή), Απρόσωπο Θεό. Όταν, πάλι, θεωρώ ότι Εκείνος ενεργεί –δημιουργεί, συντηρεί και καταστρέφει, Τον αποκαλώ *Śakti*, *Māyā*, *Prakṛti*, (Θηλυκή Αρχή), Προσωπικό Θεό.

Οι παρομοιώσεις έχουν όμως όρια

Τα παραδείγματα όμως δεν είναι πάντα 100% επιτυχή. Είναι συχνά μονόπλευρα [*ekadesi*] και φιλοδοξούν να διευκρινίσουν, να ρίξουν φως, σε μόνο μία πτυχή ενός αγνώστου πράγματος.

Όταν λέμε, «Ο τάδε είναι τίγρης», αυτό δε σημαίνει ότι είναι τίγρης με κάθε λεπτομέρεια, δηλαδή με κεφάλι σαν γλάστρα, δόντια, νύχια και ουρά. Δεν εννοούμε ότι έχει τιγροειδή νύχια και ουρά. Απλώς εννοούμε ότι η εμφάνισή του εμψνέει τρόπο.

Καμία παρομοίωση δεν είναι ικανή να διευκρινίσει με εντελώς ικανοποιητικό τρόπο τη σχέση ανάμεσα στον Απρόσωπο και τον Προσωπικό Θεό. Το ζήτημα το διευκρινίζει μόνο η άμεση γνώση της Αλήθειας.

Πάντως, οι παρομοιώσεις μάς χαρίζουν μια αμυδρά, φευγαλέα έστω, αποκάλυψη των πνευματικών αληθειών που κρύβονται πέρα από τα συνειδησιακά σύνορα του ανθρώπου.

Το Ένα και Αυτό Ον

Όμως, αυτός ο διαχωρισμός του Θεού σε Ανενεργό ή Απρόσωπο Θεό από τη μια μεριά και *Śakti*, Ενεργό ή Προσωπικό Θεό, από την άλλη, είναι ένας διαχωρισμός ‘χωρίς διαφορά’ [*A-bheda*⁷].

Ο Απρόσωπος Θεός και ο Προσωπικός Θεός είναι το ίδιο και αυτό Ον, όπως η φωτιά και η ικανότητά της να καίει, που εί-

7. Κυριολ. ‘χωρίς ρωγή’.

να αδιαχώριστες. Δεν είναι δυνατό να διανοηθείς τη φωτιά χωριστά από την καυστική της ικανότητα, μήτε την καυστική ικανότητα χωριστά από τη φωτιά!

Είναι αδιαχώριστα, το ίδιο όπως το γάλα και η ασπράδα του. Δεν μπορείς να διανοηθείς το γάλα χωρίς την ασπράδα του.

Είναι αδιαχώριστα όπως ο πολύτιμος λίθος και η αστραφτερότητά του. Δεν μπορείς να διανοηθείς την αστραφτερότητα του πολύτιμου λίθου χωριστά από τον πολύτιμο λίθο.

Είναι αδιαχώριστα όπως το φίδι και η στριφογυριστή του κίνηση. Δεν μπορείς να διανοηθείς το φίδι χωριστά από τη φιδίσια του κίνηση και τη φιδίσια κίνηση χωριστά από το φίδι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ΠΑΝΤΟΔΥΝΑΜΗ ΜΗΤΕΡΑ

Μήπως μεροληπτεί ο Θεός;
Είναι άραγε όλοι οι άνθρωποι ίσοι;

ΔΑΣΚΑΛΟΣ : Όπως προείπα, ο Προσωπικός Θεός δημιουργεί, συντηρεί και καταστρέφει. Εκείνη εκδηλώνεται, από τη μία μεριά ως δυνάμεις ή φαινόμενα που οδηγούν στο Θεό [*Vidyā Sakti*] και από την άλλη ως δυνάμεις ή φαινόμενα που απομακρύνουν από το Θεό [*Avidyā Sakti*]. Και αυτές οι εκδηλώσεις της Παντοδύναμης Δυνάμεως [*Sakti*] ποικίλλουν από το ένα κέντρο δραστηριότητας στο άλλο. Στους ανθρώπους, όπως και στα άλλα πλάσματα, εκδηλώνεται ποικιλοτρόπως. Επειδή ο κανόνας είναι η ποικιλία, όχι η ομοιομορφία.

ΒΙΝΤΓΙΑΣΑΓΚΑΡ : Εννοείτε λοιπόν κύριε, ότι οφείλω να πιστεύω ότι ερχόμαστε σ' αυτόν τον κόσμο με άνισα χαρίσματα; Μεροληπτεί λοιπόν ο Κύριος υπέρ ολίγων εκλεκτών;

ΔΑΣΚΑΛΟΣ : Λυπάμαι, αλλά θα πρέπει να δεχτείτε τα γεγονότα που χαρακτηρίζουν το σύμπαν. Δεν είναι στο χέρι του ανθρώπου να διακρίνει τους δρόμους του Κυρίου.

Σαν Πανταχού-παρών [*Vibhu*], Εκείνος είναι παρών και διαποτίζει όλα τα πλάσματα – όλα τα πράγματα – ακόμα και τα πιο μικροσκοπικά από τα πλάσματά Του, το μερμήγκι για παράδειγμα. Ναι, ο Θεός διαποτίζει όλα τα πλάσματά Του. Είναι όμως γεγονός ότι αυτά τα πλάσματα διαφέρουν ως προς τα χαρίσματά τους και τις δυνάμεις τους.

Αν δεν ήταν έτσι, πως μπορεί ένας άνθρωπος να αντιμετωπίσει ολομόναχος δέκα άτομα και να τα νικήσει; Όλοι γνωρίζουμε πως κάποιος το βάζει στα πόδια όταν βρεθεί αντιμέτωπος με ένα μόνο ισχυρότερο από αυτόν άτομο.

Όπως στον φυσικό κόσμο, το ίδιο συμβαίνει και στον ηθικό κόσμο. Το ίδιο και στον πνευματικό. Η ηθικότητα ποικίλλει. Και υπάρχουν διάφορες βαθμίδες πνευματικότητας.

Επιτρέψτε μου να σας ρωτήσω, πώς συμβαίνει να χείρεστε εσείς την εκτίμηση των πάντων, πολύ περισσότερο από άλλους; Σίγουρα δεν εννοείτε ότι είστε κάποιο φαινόμενο, ότι

έχουν φυτρώσει δυο κέρατα στο κούτελό σας και γι' αυτό λοιπόν έρχονται οι άνθρωποι να σας δουν! (Γέλια.)

Όχι. Ο κανόνας είναι η ποικιλία, και η Θεία Μητέρα μου είναι το Μοναδικό Ον που φανερώνεται σαν Πολλά. Εκείνη η Άπειρα Παντοδύναμη έχει διαφοροποιηθεί σε όλα τα έμβια πλάσματα [*Jīvas*] και σε όλα τα άλλα όντα αυτού του σύμπαντος [*Jagat*] με όλες τις ποικίλες ικανότητές τους και τα χαρίσματά τους – σωματικά, διανοητικά, ηθικά και πνευματικά.

Κι αυτή η Θεϊκή Μητέρα μου δεν είναι διαφορετική από το Απόλυτο, το *Brahman* της *Vedānta*.

Και ο Δάσκαλος τραγούδησε :

Η ΘΕΪΚΗ ΜΟΥ ΜΗΤΕΡΑ
Η ΠΑΝΤΟΔΥΝΑΜΗ, Η ΑΓΝΩΣΤΗ ΚΑΙ ΑΣΥΛΛΗΠΤΗ

*Ποιος είναι ικανός να καταλάβει
τι είναι η Μητέρα Κάλι;
Ακόμα και οι έξι ντάρσανας⁸
είναι ανήμπορες να την αποκαλύψουν.
Εκείνη είναι, λένε οι γραφές, ο Εσωτερικός Εαυτός
του γιόγκι, που μέσα στον Εαυτό, βρίσκει κάθε χαρά·
Εκείνη που, επειδή έτσι Της αρέσει,
κατοικεί μέσα σε κάθε πλάσμα.*

*Ο μακρόκοσμος και ο μικρόκοσμος
στηρίζονται στη μήτρα Της
Βλέπεις τώρα πόσο απέραντη είναι; Στο Μουλα-ντχάρα,⁹
Ο γιόγκι διαλογίζεται σ' Αυτήν, κι επίσης στο Σαχασράρα:¹⁰
Ποιος άλλος, εκτός από τον Σίβα,
έχει δει την πραγματική της μορφή;
Μέσα στο παρθένο δάσος των λωτών,
Παίζει δίπλα στο Ταίρι Της, τον Κύκνο.*

8. Τα έξι κλασικά ινδικά φιλοσοφικά συστήματα.

9. Το *Muladhara* είναι ο πρώτος, τετραπέταλος λωτός (στη βάση του κεντρικού αγωγού *Sushumna* της σπονδυλικής στήλης) στον οποίο διαλογίζεται ένας Γιόγκι στον *Sīva* και την *Śakti* (τον Θεό, Απρόσωπο και Προσωπικό) σε όλη Τους τη δόξα.

10. Το *Sahasrara* είναι ο χλιοπέταλος λωτός (στην κορυφή του κεφαλιού) που είναι ο στόχος της *Śakti* που ο Γιόγκι προσπαθεί να αφυπνίσει στο *Muladhara*. Όταν η αφυπνισμένη *Śakti* ανέλθει στο *Sahasrara* και ενωθεί με τον *Sīva*, το *Brahman*, τον Απρόσωπο Θεό, τότε ο Γιόγκι περνάει σε *Samādhi*, στο οποίο επιτυγχάνει την *Brahma-jñāna*.

Όταν ο άνθρωπος λαχταρά να Την καταλάβει,
ο Ραμ-πρασάντ χαμογελά·
Το να διανοηθείς να Τη γνωρίσεις, λέει, είναι τόσο αστειό,
όσο να διανοηθείς να διασχίσεις,
τον απέραντο ωκεανό κολυμπώντας.
Αλλά ενώ ο νους μου έχει καταλάβει, αλίμονο!
η καρδιά μου δεν κατάλαβε·
Παρ' ότι είναι νάνος, αυτή ακόμα πασχίζει
να αιχμαλωτίσει το φεγγάρι!

Ο Δάσκαλος σε Samadhi: οι αποκαλύψεις του Samadhi

Στο τέλος αυτού του ύμνου, είναι φανερό πως ο Δάσκαλος έχει ξαναπεράσει στην απερίγραπτη σφαίρα του *Samādhi*. Η γλυκιά αγγελική φωνή έχει σιγήσει. Τα εξωτερικά μάτια είναι ακίνητα και κοιτάνε σταθερά. Τα μάτια της ψυχής κοιτάνε μέσα και ατενίζουν την Ένδοξη Θέα. Ο Δάσκαλος απολαμβάνει για λίγο αυτήν την ευλογημένη Θέαση. Το πρόσωπό του λάμπει με μια ουράνια ακτινοβολία και τελικά, χαράζει σ' αυτό ένα εξάισιο χαμόγελο.

Εν μέρει επανερχόμενος στο κοινό συνειδησιακό επίπεδο, εκείνος λέει: «Ναι, η Θεϊκή Μητέρα μου δεν είναι διαφορετική από το Απόλυτο.¹¹ Είναι γι' Αυτήν που λένουν πως τα έξι φιλοσοφικά συστήματα, μ' όλη τους τη σοφή διαλεκτική, είναι ανήμπορα να Την περιγράψουν».

Η Παντοδύναμη Μητέρα

Όταν η Μητέρα μου αποσύρει το διαφοροποιημένο εγώ, τότε φανερώνεται η άμεση γνώση του Απρόσωπου σε *Samādhi*: τότε όμως, είναι ο Απρόσωπος Θεός και όχι η ατομική ψυχή που άμεσα γνωρίζει τον Απρόσωπο. Όταν το εγώ εξαγινιστεί και υφίσταται, τότε, μέσα από τη Χάρη Της, πραγματοποιείται η θέαση, η άμεση γνώση του Προσωπικού Θεού ή της οποιασδήποτε από τις φανερώσεις Της – φανερώσεις όπως ο Sri Krishna, ο Chaitanya Deva και άλλων Θεϊκών Ενσαρκώσεων· φανερώσεις Της ως άντρες, γυναίκες, παιδιά, και άλλα έμβια πλάσματα· μάλιστα, ακόμα και η φανέρωσή της ως οι 24 [παγκόσμιες] κατηγορίες [του συστήματος *Sāṃkhya*].

11. Το *Brahman* της *Vedānta*: *Ātmani chaivam vichitra chahi* (*Brahma-sūtras* 28.1.2.).

Μερικές φορές, η Μητέρα μου, ο Προσωπικός Θεός, αρέσκειται να σβήνει την αυτοσυνείδηση του ανθρώπου σε μη αυτοσυνείδητο *Samādhi* [*Nirvikalpa Samādhi*]. Αυτό είναι το *Samādhi* που χαρίζει την άμεση γνώση του Απρόσωπου Θεού.

Άλλοτε πάλι, Αυτή αρέσκειται να μη σβήσει την αυτοσυνείδηση από τους λάτρευσις Της και κατόπιν φανερώνεται μπροστά τους ως Προσωπικός Θεός και συνομιλεί μαζί τους.

Αποκάλυψη και ορθολογισμός :
Πώς αποδεικνύεται ο Προσωπικός Θεός;
Πώς αποδεικνύεται ο Απρόσωπος Θεός;

Το κλειδί για την άμεση γνώση του Απόλυτου το κρατάει μόνο το Θεϊκό Πρόσωπο, ο *Saguṇa Brahman* των *Upaniṣads*, ο Προσωπικός Θεός των λάτρειων (των *Bhaktas*) του Θεού. Η ικανότητα της διάκρισης (η *Vichāra*) πάνω στην οποία στηρίζεται ο φιλόσοφος, είναι δώρο Της, δώρο της Θεϊκής Μητέρας μου, του Προσωπικού Θεού.

Η προσευχή, ο διαλογισμός, η αφοσίωση στο Θεό, η αυτοπαράδοση—είναι επίσης δώρα της Παντοδύναμης Μητέρας μου.

Βλέπουμε εξάλλου, ότι ο σοφός άλλοτε περνάει σε *Samādhi* και άλλοτε βγαίνει από αυτό. Ποιος τον κρατάει σ' εκείνη την ευλογημένη κατάσταση; Ποιος τον κατεβάζει ξανά στο κατώτερο επίπεδο του αισθητού κόσμου; Μα, αυτό το κάνει το Θεϊκό Πρόσωπο, η Άγια μου Μητέρα.

Ένα τέτοιο Πρόσωπο δεν μπορεί να είναι μη αληθινό. Εκείνη είναι η Προσωπική όψη της μόνης Πραγματικότητας, το Απόλυτο (το *Brahman* της *Vedānta*). Μάλιστα, η Μητέρα μου, έχει η Ίδια δηλώσει στα τέκνα της: «Εγώ Είμαι», «Εγώ Είμαι η Μητέρα του σύμπαντος», «Εγώ Είμαι το *Brahman* της *Vedānta*», «Εγώ Είμαι ο *Ātman* των *Upaniṣads*».

Εκείνη λοιπόν, ο Προσωπικός Θεός, αποκαλύπτεται με αυτόν τον τρόπο. Αυτή η Αποκάλυψη είναι η απόδειξη της υπάρξεώς Της.

Επαναλαμβάνω, ο Απρόσωπος Αδιαφοροποίητος Θεός, ο Απόλυτος, **αποκαλύπτεται** από τον Προσωπικό Θεό, από την Προσωπική δηλαδή όψη του Θεού του Απόλυτου (του *Mahākāla*). Ο Άγιος, μέσα σε *Samādhi*, δεν μπορεί να πει τίποτα για

τον Απόλυτο. Είναι σαν την αλατένια κούκλα που, μόλις άγγιξε τον Απέραντο Ωκεανό, χάθηκε! Μήτε επιστρέφοντας από *Samādhi* μπορεί αυτός να πει κάτι για τον Απόλυτο. Μόλις διαφοροποιηθεί, αυτός παθαίνει λογοδέτη αναφορικά με τον Αδιαφοροποίητο. Η επιστροφή του στον σχετικό κόσμο, του κλείνει το στόμα αναφορικά με τον Απόλυτο και Απεριόριστο.

Η Μητέρα μου (η Προσωπική όψη του Απόλυτου) λέει: «Εγώ Είμαι το Απόλυτο», (το *Nirguṇa Brahman* των *Upaniṣads*).

Οπότε, και η ύπαρξη του Απρόσωπου Θεού στηρίζεται στην Αποκάλυψη.

Όμως, όπως κι αν περιγράψει κανείς τον Απόλυτο, τον Απρόσωπο, η περιγραφή θα περιλαμβάνει το διαφοροποιημένο εγώ του περιγράφοντος. Το Απόλυτο της περιγραφής πάντα σκιάζεται, τρόπος του λέγειν, από αυτό το εγώ.

Είναι λοιπόν φανερό πως με τα αδύναμα εφόδια της διαλεκτικής και της διάκρισης δεν μπορούμε να φτάσουμε στον Απόλυτο. Για αυτό, αναγκαία είναι η Αποκάλυψη και όχι η διαλεκτική! Η Έμπνευση και όχι η συλλογιστική!

Οι πνευματικές μορφές του Θείου

Η φανέρωση του Προσωπικού Θεού είναι συχνά μια πνευματική μορφή, ικανή να ιδωθεί μονάχα από μια εξαγνισμένη ανθρώπινη ψυχή. Με άλλα λόγια, αυτές οι Μορφές είναι αντιληπτές ως πραγματικότητες, μόνο από τα πνευματικά όργανα αντιλήψεως που ανήκουν στο πνευματικό σώμα που χαρίζει στον άνθρωπο ο Κύριος.

Όλοι δεν βλέπουν αυτές τις Θεϊκές μορφές, που μονάχα ένας τέλειος άνθρωπος βλέπει μέσα από τη χάρη της Μητέρας μου.

Το μονοπάτι της γνώσης και το μονοπάτι της αφοσίωσης οδηγούν ισάξια στην άμεση γνώση της Πραγματικότητας

Κάποτε ο Ramachandra (ο ενσαρκωμένος Θεός) είπε στο μεγάλο λάτρη του, τον Χανουμάν: «Γιε μου, για πες μου πώς με θεωρείς και πώς διαλογίζεσαι σ' Εμένα;». Ο λάτρης απάντησε: «Ω Ράμα, όταν με διακατέχει η πεποίθηση ότι είμαι το σώμα [*Dehātma-buddhi*], Σε λατρεύω ως Θεό Αδιαίρετο [*Pūrṇa*]: τότε θεωρώ τον εαυτό μου σαν τμήμα Σου [*Aṁsa*] – σαν ένα, τρό-

πος του λέγειν, κομμάτι Θεϊκότητας! Άλλοτε πάλι, Σε σκέφτομαι ως Θεϊκό μου Κύριο και θεωρώ ότι είμαι ο υπηρέτης Σου. Όταν όμως ευλογούμαι, Ω Ράμα, με τη Γνώση του Θεού του Απόλυτου (την *Tattva jñāna*) τότε βλέπω, γνωρίζω άμεσα, ότι *Εγώ είμαι Εσύ κι ότι Εσύ είσαι εγώ*.¹²

Εδώ ο λάτρης εννοεί πως όταν πέρασε σε *Samādhi*, το ‘εγώ’ του ενοποιήθηκε ή χάθηκε μέσα στον Ράμα, στο Αδιαφοροποίητο Εγώ, το Θεό τον Απόλυτο και Απεριόριστο. Αυτό αποτελεί την *Brahma-jñāna* [τη Γνώση του *Brahman*].

Το νερό που παγώνει και ο πάγος που λιώνει

Ας φανταστούμε τώρα, μια απέραντη έκταση νερού – νερό από πάνω, νερό από κάτω, νερό σε κάθε κατεύθυνση. Ας υποθέσουμε ότι τμήματα αυτού του νερού παγώνουν κάτω από την επιρροή ψύχους. Κι ας υποθέσουμε ότι αυτός ο ίδιος πάγος ξαναλιώνει, κάτω από την επιρροή θερμότητας· ξαναγίνεται δηλαδή νερό.

Η απέραντη έκταση νερού είναι το Απόλυτο. Τα τμήματα του νερού που παγώνουν είναι οι πνευματικές προσωπικές μορφές με τις οποίες το Θείο φανερώνεται στους λάτρεις. Το ψύχος είναι η *Bhakti* του λάτρη, η αγάπη του, η αφοσίωσή του, η αυτοϋποταγή του. Ενώ, η θερμότητα είναι η διάκριση ανάμεσα στο *αληθινό* (τον Θεό τον Απόλυτο) και το *μη αληθινό* (το φαινομενικό σύμπαν) που οδηγεί στο μη αυτοσυνείδητο *Samādhi* [*Nirvikalpa Samādhi*], και στην ολική εξαφάνιση του εαυτού που λέει, «εγώ», «εγώ».

Σε έναν πιστό (ένα δειστή λάτρη), ο Κύριος μπορεί να φανερωθεί με διάφορες μορφές. Αλλά, για εκείνον που φτάνει, μέσα από τη χάρη της Μητέρας μου, στα ύψη της Απόλυτης Γνώσης (σε *Samādhi*), Εκείνος είναι ξανά Απόλυτος, Άμορφος, Απεριόριστος.

Έτσι λοιπόν συμφιλιώνεται η άμεση γνώση που χαρίζει η φιλοσοφία (η *Jñāna*) με αυτήν που χαρίζει η αγάπη (η *Bhakti*).

12. Αυτοί είναι οι τρεις βασικοί τρόποι με τους οποίους ο άνθρωπος μπορεί να σκεφτεί το Θεό· δηλ.: Δυϊστικά, Ημι-Δυϊστικά και Μη-Δυϊστικά. [ΣΤΜ]

**Τι είναι ο εξωτερικός κόσμος;
Η ταυτοσημία του Θεού, της Ψυχής και της Φύσης**

Σε όποιον ευλογείται με την άμεση γνώση του Απρόσωπο-Προσωπικού Θεού, του αποκαλύπτεται ότι οι 24 κατηγορίες¹³ (που αποτελούν και τον εξωτερικό κόσμο) εκπορεύονται από τη Μητέρα.

Πρέπει να ξέρετε ότι η Άγια Μητέρα είναι και Ένα, και πολλά, καθώς και Απόλυτο, πέρα από ένα και πολλά. Εκείνη δεν έχει μόνο διαφοροποιηθεί σε εγώ που κατοικεί στον άνθρωπο, αλλά Αυτή έχει επίσης διαφοροποιηθεί σε όλες τις άλλες (προαναφερθείσες 24) κατηγορίες.

Η νέα φιλοσοφία

Η θέση του αντιβαίσιστη, ότι ο *Brahman* είναι ο Θεός ο Απόλυτος και Απεριόριστος, οφείλει να είναι ολότελα αποδεκτή: πρώτον, επειδή ο *Brahman* έχει γνωσθεί άμεσα σε *Samādhī* και δεύτερον, επειδή ο *Brahman* έχει αποκαλυφθεί από τη Μητέρα μου ως ο Απεριόριστος, ως η Απρόσωπη όψη Της, που μπορεί να γνωσθεί άμεσα μόνο σε *Samādhī*. Όμως, ας μην κάνει ο αντιβαίσιστης δηλώσεις όπως: «Η δικιά μου θέση είναι η μόνη ορθή, λογική και υποστηρίξιμη», «Όσοι πιστεύουν στον Προσωπικό Θεό πλανώνται», «Ο Προσωπικός Θεός είναι ένας μύθος». «Ο Προσωπικός Θεός δεν είναι ικανός να χαρίσει τη λύτρωση [τη *mukti*]».

**Πρόβλημα για τον φιλοσοφούντα αντιβαίσιστη :
Πώς συμβαίνει η εξ ορισμού τέλεια Ψυχή
να φαντάζεται ότι είναι ατελής;**

Ο φιλοσοφο-αντιβαίσιστης, όσο εξακολουθεί να στηρίζεται μόνο στις δυνατότητες του ορθού λόγου, απαντάει σ' αυτό το ερώτημα λέγοντας: «Δεν ξέρω πώς γεννιέται αυτή η αυταπάτη, δεν ξέρω πώς το Αδιαφοροποίητο Εγώ (ο *Ātman*) διαφοροποιείται σε ατομική ψυχή».

Η απάντηση που χαρίζει η άμεση γνώση της Αλήθειας είναι

13. Του Σαμκχιακού Συστήματος: Τα πέντε χονδροειδή στοιχεία, τα πέντε λεπτοφυή στοιχεία, τα πέντε εξωτερικά όργανα (μάτια, κ.λπ.), τα πέντε αισθητήρια όργανα, ο νους, η ικανότητα της διάκρισης (*buddhi*) και το εγώ. Δείτε: *ΟΙ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΕΣ ΤΗΣ ΙΝΔΙΑΣ*, Εκδόσεις Κονιδάρη, 1996.

τελειωτική. Η Μητέρα μου (η Προσωπική όψη του Θεού του Απόλυτου) λέει: «Σ' Εμένα, το *Brahman* της *Vedānta*, οφείλεται αυτή η διαφοροποίηση. Όσο λες, 'Γνωρίζω', 'Δε γνωρίζω', θεωρείς ότι είσαι πρόσωπο. Κι όσο είσαι πρόσωπο, οφείλεις να θεωρείς ότι αυτές οι διαφοροποιήσεις είναι γεγονότα – όχι αυταπάτες».

Η Θεϊκή μου Μητέρα, ακόμα λέει: «Μόνο όταν εγώ σβήνω κάθε ίχνος προσωπικότητας, αποκαλύπτεται ο Αδιαφοροποίητος (η Απρόσωπή Μου όψη) σε *Samādhi*». Τότε επικρατεί απόλυτη σιγή – δεν υφίσταται ούτε αυταπάτη, ούτε μη αυταπάτη, ούτε γεγονός, ούτε μη γεγονός, ούτε γνώση, ούτε μη γνώση. Αυτό ονομάζεται Γνώση του Απόλυτου, *Brahma-jñāna*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η ΜΕΓΑΛΗ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΚΑΙ Η ΝΕΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Η αναγκαιότητα ενός Προσωπικού Θεού

Μέχρι εκείνη τη στιγμή, μέσα μου υφίσταται το «εγώ» και μπροστά μου βλέπω την Παντοδύναμη Μητέρα μου (τον Προσωπικό Θεό) που αποκαλύπτεται στα τέκνα Της μέσα από διάφορες Λαμπερές Μορφές [*Rūpa*], μέσα από Θεϊκές Ενσαρκώσεις όπως ο Sri Krishna, ο Chaitanya Deva, κ.λπ. και εκδηλώνεται μέσα από τις 24 κατηγορίες – ως έμβια πλάσματα [*Jīvas*] και ολάκερη η δημιουργία [*Jagat*]. Μάλιστα, είναι η δικιά της δύναμη που εμποδίζει το δημιουργημένο πλάσμα να απαλλαγεί από την αυτοσυνείδηση που, μέσα σε όλα τα πλάσματα κελαηδάει: «εγώ», «εγώ» και τους προσδίδει τη γήινή τους ιδιότητα.

Κατόπιν, είναι Εκείνη, η Θεϊκή μου Μητέρα, που διδάσκει την *Bhakti* (την αγάπη, την αφοσίωση, την προσευχή και την αυτοϋποταγή) στο λάτρη και του μετασχηματίζει το κοσμικό του εγώ [το *Ahaṁkāra*] σε 'εγώ της γνώσης [της *Vidyā*]', λεπτό σαν γραμμή, που έχει μόνο μήκος και όχι πλάτος. Τέλος, για προσέξτε την παντοδυναμία Της!

Αν έτσι Της αρέσει, Εκείνη είναι ικανή να σβήσει κάθε ίχνος εγώ [*Ahaṁkāra*] από οποιοδήποτε πλάσμα και να το ευλογήσει με τη γνώση του Θεού του Απόλυτου και Απεριόριστου [την *Brahma-jñāna*]. Αυτό συμβαίνει όταν, **μέσα από τη Χάρη Της**, το διαφοροποιημένο εγώ συγχωνεύεται ή χάνεται στο Αδιαφοροποίητο Εγώ – στο Απόλυτο – στον *Ātman* δηλ. στο *Brahman*.

Ο εαυτός (η αυτοσυνείδηση) είναι αδύνατο να αποτιναχτεί. Ακόμα και οι *Ātmamas* – αυτοί που έχουν άμεσα γνωρίσει το Απόλυτο μέσα στην έκσταση του *Samādhi* – επιστρέφουν, μέσα από τη βούληση της Μητέρας μου, σε ένα κατώτερο συνειδησιακό επίπεδο με μόλις ένα ίχνος εαυτού [*Ahaṁ*] για να μπορούν να κοινωνούν με τον Προσωπικό Θεό. Ξέρετε όλοι πόσο δύσκολο είναι να κρατήσει κανείς τη φωνή του στο 'νι', την ύψιστη νότα της κλίμακας [το αντίστοιχο του δυτικού 'σι'];.

Όσο εξακολουθείς να νιώθεις ότι είσαι πρόσωπο – όσο δηλαδή σε κατέχει η αίσθηση ότι έχεις μια δική σου ατομικότη-

τα—ο Θεός, εφόσον έτσι Του καπνίσει, θα σου φανερωθεί ως Πρόσωπο.

Κι εφόσον νιώθεις πρόσωπο, δεν μπορείς να διανοηθείς, να σκεφτείς και να δεις το Θεό, παρά ως Πρόσωπο. Έτσι είναι δομημένος ο άνθρωπος.

Ο αντβαϊτιστής και ο κοινός άνθρωπος

Ο στόχος του αντβαϊτιστή [μη Δυϊστή] είναι η συγχώνευση του περιορισμένου εγώ στο Απεριόριστο *Brahman*.

Όμως, η Μητέρα μου δεν επιφυλάσσει αυτήν την τύχη για τον καθέναν. Για την πλειοψηφία της ανθρωπότητας, το εγώ είναι κάτι που δεν μπορεί να αποτιναχτεί, ούτε στην τρέχουσα ζωή, ούτε και σε κάποια ζωή του κοντινού μέλλοντος.

Οπότε αυτοί (οι κοινοί άνθρωποι) οφείλουν—για όσο δεν μπορούν να επιτύχουν το *Samādhi*—να διαλογίζονται στον Προσωπικό Θεό και να κοινωνούν μαζί Του. Οι Σοφοί, οι Γραφές και η Αποκάλυψη, ανεξάρτητα συμφωνούν και μας διαβεβαιώνουν ότι ο Απεριόριστος όντως φανερώνεται στον άνθρωπο, εσωτερικά και εξωτερικά, σαν περιορισμένο ον—ο Απρόσωπος φανερώνεται δηλαδή, σαν Προσωπικός Θεός. Αυτές οι Προσωπικές Φανερώσεις δεν είναι καθόλου λιγότερο πραγματικές από το σώμα, το νου, ή τον εξωτερικό κόσμο· αντιθέτως, η ποιότητά τους είναι πολύ ζωηρότερη. «Εξ ου,» λέει ο γνώστης του ζητήματος, «γεννιέται η αναγκαιότητα για έναν Προσωπικό Θεό».

Η ταυτοσημία της Μητέρας με την ψυχή και το σύμπαν

Η Θεϊκή μου Μητέρα έχει γίνει αυτοβούλως—μέσα από τη διαδικασία της δημιουργίας (της εκπόρευσης ή της εξέλιξης)—όχι μόνο ο εξατομικευμένος μου εαυτός, αλλά και ο αντίστοιχος σ' αυτόν εξωτερικός κόσμος.

Εκείνος που κατέρχεται από το *Samādhi* στο επίπεδο της αισθητής συνείδησης ανακτά ένα λεπτό εαυτό (σαν γραμμή που έχει μήκος και όχι πλάτος), μια ατομικότητα που μόλις επαρκεί για να διακρίνει την πνευματική θέα [*Divya Chakshu* (Θεϊκό Μάτι)]. Αυτό τον καθιστά ικανό να βλέπει την ψυχή και τον κόσμο, καθώς και τον ίδιο του τον εαυτό, σαν φανερώσεις της Αγίας μου Μητέρας μέσα από όλες αυτές τις πολυποικίλες μορφές [*Rūpas*].

Αυτή η θέαση της δόξας της Αγίας μου Μητέρας καθώς αυτή φανερώνεται στη διάρκεια της εξέλιξης σαν τις 24 κατηγορίες του εξωτερικού, καθώς και του εσωτερικού κόσμου, δεν είναι μια θέαση που λαμβάνεται και απολαμβάνεται από τον καθέναν. Η φανέρωση αυτής της θέασης χαρίζεται μονάχα σ' αυτόν που επιτυγχάνει την άμεση γνώση: του Άμορφου, Απρόσωπου Θεού, του Απόλυτου και Απεριόριστου, σε Μη Αυτοσυνείδητο *Samādhi* [*Nirvikalpa Samādhi*], καθώς και του έμορφου Προσωπικού Θεού, σε Αυτοσυνείδητο *Samādhi* [*Savikalpa Samādhi*].

Η Παντοδύναμη Μητέρα και το Κάρμα :
Μπορεί άραγε ο Προσωπικός Θεός να χαρίσει
τη Γνώση του Απόλυτου;

Μάλιστα, ακόμα και ο γνώστης που χάνει την αυτοσυνείδησή του σε *Samādhi* και γίνεται ένα με το Απόλυτο και Το γνωρίζει άμεσα, ακόμα κι αυτός αναγκάζεται από μια αόρατη δύναμη να κατέλθει στο κατώτερο επίπεδο της αισθητής συνείδησης. Ποια είναι αυτή η αόρατη δύναμη; Αυτό μας οδηγεί στην Παντοδύναμη Μητέρα μου (το Θεϊκό Πρόσωπο) που είναι η μόνη κάτοχος της δύναμης που διατηρεί την αυτοσυνείδηση ή που την καταργεί σε *Samādhi*.

Ο φιλόσοφος ισχυρίζεται ότι είναι το *Κάρμα* (το σύνολο των ροπών ενός ατόμου που διαμορφώνονται από τα νοερά αποτυπώματα που αφήνουν οι δραστηριότητές της τωρινής και των προηγούμενων ενσαρκώσεων) που κάνει τον άγιο που έχει περάσει σε *Samādhi*, να επανέρχεται σε ένα κατώτερο επίπεδο.

Φυσικά, όσο υφίσταται ο εαυτός, το «εγώ», τόσο θα υφίσταται και ο πράττων [*o Karta*] και η δραστηριότητα [*karma*]. Θα εξακολουθεί να υφίσταται το αίτιο και το αιτιατό. Και όχι μόνο. Θα εξακολουθούν να υφίστανται ως γεγονότα, υπαρκτά: όλα τα αμέτρητα εκατομμύρια έμβιων πλασμάτων, το σύμπαν μαζί με τις 24 κατηγορίες του, ο χρόνος, ο παρελθοντικός, ο παρών και ο μελλοντικός, οι γεννήσεις οι παρελθοντικές και οι μελλοντικές, καθώς και όλες οι άλλες διαφοροποιήσεις.

Αλλά, μαζί με το αδιάσειστο γεγονός αυτών των διαφοροποιήσεων, υπάρχει και η *Μεγάλη Διαφοροποιός*, η Θεϊκή μου Μητέρα, ο Προσωπικός Θεός (ο *Saguha Brahman* της *Vedānta*).

Η θέση αυτή ισχυροποιείται από την Αποκάλυψη. Αφού, η Μητέρα μου λέει: «Εγώ έχω γεννήσει αυτή τη διαφοροποίηση.

Τα καλά έργα και τα κακά έργα υπακούουν σ' Εμένα. Υπάρχει όντως ο νόμος του *Κάρμα*, αλλά, *Εγώ* είμαι η Νομοθέτης. *Εγώ* επιβάλλω και αναιρώ τους νόμους. Όλες οι δραστηριότητες [*karma*], καλές ή κακές, συμβαίνουν με δικιά μου εντολή. Επομένως, έλα σ' Εμένα μέσα από την αγάπη (την *Bhakti*), την αφοσίωση, την προσευχή, την αυτοϋποταγή· ή, αν προτιμάς, μέσα από τη φιλοσοφία (την *Jñāna*)· ή μέσα από τα καλά (ανιδιοτελή) έργα [*karma*] που οδηγούν στο Θεό. Κάν' το αυτό και θα σε διαπορθμεύσω εγώ· θα σε κάνω να διασχίσεις αυτόν τον κόσμο, τον ωκεανό όλων των δραστηριοτήτων. Θα σου χαρίσω ακόμα και τη Γνώση του Απολύτου [την *Brahma-jñāna*], αν τη θελήσεις. Αν εξακολουθήσουν να υφίστανται δραστηριότητες μετά από το *Samādhi*, αν εξακολουθήσει να υφίσταται το *εγώ* μέσα στο σώμα, τότε οφείλεις να γνωρίζεις ότι εκείνες οι *karmas*—εκείνο το *εγώ* και εκείνο το σώμα—υφίστανται με δικιά Μου εντολή και για λόγους δικούς Μου».

Εκείνη έχει αποκαλύψει όλα αυτά τα πράγματα στα τέκνα Της, στους υπηρέτες Της.

**Μπορεί άραγε ένας λάτρης του Θεού (ένας Bhakta)
να επιτύχει τη Γνώση του Απόλυτου;**

Άρα, κάποιος που θέλει τη Γνώση του Απόλυτου, μπορεί να την επιτύχει τελικά, εφόσον προσευχηθεί ειλικρινά, ζητώντας την επίμονα από την Παντοδύναμη Μητέρα, στο έλεος της οποίας ανεπιφύλακτα θα καταφύγει. Ο λάτρης (ο *Bhakta*) που ποθεί αυτή τη γνώση και πλησιάζει τη Μητέρα μου (ή οποιαδήποτε από τις Θεϊκές Της εκδηλώσεις) με το *εγώ* της *Bhakti*, τελικά, βλέπει ολόκληρο το τωρινό *εγώ* του να εξαφανίζεται στο *Samādhi*—μέσα από τη βούληση της Μητέρας μου.

Αυτή η τωρινή διαφοροποίηση σε υποκείμενο και αντικείμενο είναι γέννημα του Προσωπικού Θεού (του *Saguṇa Brahman*), της Θεϊκής Μητέρας μου. Επομένως, είναι στο χέρι Της να σβήσει το *εγώ* σε *Samādhi* και να χαρίσει τη γνώση του Απόλυτου.

Αυτό το γεγονός το πληροφορούμαστε από την Αποκάλυψη.¹⁴

Ο φιλόσοφος που δεν στηρίζεται στην Αποκάλυψη αλλά

14. Τις Γραφές και τη ζωντανή αξιόπιστη μαρτυρία θεοφόρων ατόμων. [ΣΤΜ]

στον ορθό λόγο, λέει ότι ο Προσωπικός Θεός δεν είναι ικανός να χαρίσει τη λύτρωση [τη *Mukti*] στην ψυχή· μ' άλλα λόγια, δεν χαρίζει τη *Γνώση του Απόλυτου*.

Όμως, όταν ο φιλόσοφος δηλώνει: «Εγώ ο ίδιος μπορώ να κατακτήσω, ολομόναχος, τη Γνώση του Απόλυτου [την *Brahma-jñāna*]», αυτό το λέει ενώ βρίσκεται σε ένα κατώτερο επίπεδο, το επίπεδο της σχετικότητας, του φαινομενικού κόσμου, το επίπεδο του 'εγώ και του εσύ', το ίδιο ακριβώς επίπεδο στο οποίο, από τη φύση μας, αναγκαζόμαστε να παραδεχτούμε το Θεό τον Προσωπικό, την Παντοδύναμη Μητέρα μου.

Είναι κάπως περίεργο να λέει κάποιος, ότι παρά τις περιορισμένες ικανότητές του, ένα άτομο, έχει τη δυνατότητα να ανακαλύψει μόνο του τη Γνώση του Απόλυτου, ενώ, παράλληλα μ' αυτό, να λέει ότι η Παντοδύναμη Μητέρα μου δε διαθέτει αυτήν την ικανότητα! Μ' άλλα λόγια, λες πως εσύ μπορείς ολομόναχος να επιτύχεις τη λύτρωσή σου και αρνείσαι ότι η Παντοδύναμη Μητέρα μου έχει τη δύναμη να σου τη χαρίσει!

Αυτοί οι φιλόσοφοι ξεχνούν ότι το **ίδιο** Ον είναι **και** Προσωπικό **και** Απρόσωπο. Δε γνωρίζουν πως, όσο εξακολουθούμε να είμαστε πρόσωπα, το Ύψιστο Ον φανερώνεται ως Πρόσωπο με Άπειρη Δύναμη—Άπειρη Δύναμη που περιλαμβάνει την ικανότητα να χαρίζει την *Brahma-jñāna*.

Δυστυχώς, από μόνος του, ο αβोधήτος ορθολογισμός είναι ένας φοβερά αβέβαιος οδηγός.

Επιπλέον, η ικανότητα της διαλεκτικής, της διάκρισης, πάνω στην οποία τόσο πολύ στηρίζεται ο φιλόσοφος, είναι επίσης δώρο του Θεού, του Προσωπικού.

Μ' αυτόν τον τρόπο, λοιπόν, προστέθηκε κάτι στη θέση του καθαρά αντβαϊτιστή φιλοσόφου: ότι δηλαδή, η *Brahma-jñāna* [η Γνώση του Brahman] μπορεί να χορηγηθεί, και χαρίζεται, από τον Προσωπικό Θεό.

Το ανθρώπινο 'απόλυτο' πάντα υπονοεί το 'σχετικό'

Η γνώση είναι απόλυτη όσο επικρατεί η απόλυτη απάλειψη της αυτοσυνείδησης και 'γνωρίζεις' το *Brahman* άμεσα σε *Sa-mādhī*, όσο είσαι σιωπηλός και δε διανοείσαι ότι Εκείνο υπάρχει ή δεν υπάρχει.

Μόλις προφέρεται τη λέξη *Advaitam* (Μη Δύο), αμέσως υπονοείται τη λέξη *Dvaitam* (Δύο). Γιατί, όπου υπάρχει ένα, υπάρχει και το δύο.

Όταν μιλάς για *Μονισμό*, αυτομάτως παραδέχεσαι τον *Δυϊσμό*.

Όταν μιλάς για το Απόλυτο, αμέσως παραδέχεσαι την ύπαρξη του Σχετικού. Γιατί το 'Απόλυτό' σου, μέχρι που να το γνωρίσεις άμεσα σε *Samādhi*, δεν είναι τίποτ' άλλο παρά το αντίθετο του 'Σχετικού', μια λέξη χωρίς περιεχόμενο, μια ομάδα γραμμάτων του αλφαβήτου!

Όταν μιλάς για το Αμετάβλητο [το *Nitya*], αποδέχεσαι την ύπαρξη του μεταβλητού [του *Lila*], δηλ. αυτού του θεατρόκοσμου.

Όταν μιλάς για τον Απρόσωπο [*Anyakta*], αποδέχεσαι τον Προσωπικό [*Vyakta*].

Όταν μιλάς για το φως, θεωρείς ως δεδομένη την ύπαρξη του σκότους, το αντίστοιχο του φωτός.

Παρόμοια, όπου υπάρχει ευτυχία κάπου θα υπάρξει και η δυστυχία, το αντίστοιχό της.

Το ίδιο Ον που κατέχει τούτο το μεταβλητό θεατρόκοσμο, είναι το Αμετάβλητο. Αυτός που είναι το Αμετάβλητο επίσης είναι το μεταβλητό.

Είναι μέσω αυτού του μεταβαλλόμενου φαινομενικού κόσμου που πρέπει να φτάσεις, στα ψηλαφητά, μέχρι τον Άτρεπτο, τον Απεριόριστο. Και είναι από αυτόν τον τελευταίο που πρέπει, πάλι στα ψηλαφητά, να επανέλθεις στον πρώτο (που τώρα πια **δεν** είναι απατηλός, αλλά μια αισθητή φανέρωση του Αμετάβλητου).

Όταν μιλάς για το Απόλυτο, είναι εντελώς αδύνατο να το περιγράψεις ακριβώς όπως είναι. Αναγκάζεσαι να ρίξεις ένα ξένο στοιχείο πάνω του¹⁵ — *αυτό της ίδιας σου της προσωπικότητας*.

Τελικά, υποχρεωνόμαστε να καταφύγουμε στην Αποκάλυψη. Είναι το ίδιο το Θεϊκό Πρόσωπο (η Μητέρα μου) που λέει:

15. Όπως συμβαίνει κατά το φαινόμενο της λεγόμενης '*Adhyasa*', όπου οι ιδιότητες ενός πράγματος επι-τίθενται πάνω σε κάποιο άλλο (π.χ. φίδι / σχοινί).

«Εγώ Είμαι ο Θεός ο Προσωπικός (ο *Saguna*), Εγώ Είμαι το Απόλυτο (ο *Nirguna*), που αποκαλύπτομαι άμεσα σε *Samādhi*».

Μάλιστα. Δεν μπορείς να μιλάς για το βούτυρο χωρίς να παραδεχτείς την ύπαρξη του ξινόγαλου.

Η συμφιλίωση της *Mayavada*¹⁶ και της *Parinamavada*¹⁷ : της *Advaita* και της *Visishtadvaita*.

Το βούτυρο παράγεται από το ξινόγαλο· άρα το βούτυρο περιέχεται στο ξινόγαλο. Αν το ξινόγαλο είναι γνωστό εξαιτίας της σχέσεώς του με το βούτυρο, το βούτυρο είναι εξίσου γνωστό εξαιτίας της σχέσεώς του με το ξινόγαλο.

Στο επίπεδο της προσωπικότητας – το επίπεδο το αισθητό, καθώς και σ’ αυτό της ανώτερης συνείδησης – είσαι υποχρεωμένος να παραδεχτείς και το ‘βούτυρο’ και το ‘ξινόγαλο’.

Όσο εξακολουθείς να είσαι ένα πρόσωπο (εξαιτίας του εγώ που διατηρεί σ’ εσένα η Θεϊκή Μητέρα) το Απόλυτό σου θα πρέπει υποχρεωτικά να υπονοεί ένα ‘Σχετικό’, το Άτρεπτό σου θα πρέπει να υπονοεί έναν μεταβλητό θεατρόκοσμο, η Ουσία σου θα πρέπει να υπονοεί κάποια κατηγορήματα, το ‘Απρόσωπό’ σου θα πρέπει να υπονοεί ένα Προσωπικό Ον, το ‘Ένα’ σου πρέπει να υπονοεί ‘πολλά’.

Όταν η Θεϊκή Μητέρα σβήνει το εγώ (την προσωπικότητά) σου σε *Samādhi*, το *Brahman* αποκαλύπτεται άμεσα και όλα σιγά-σιγά ζουνε· τότε ό,τι είναι, **είναι**. Το ίδιο συμβαίνει με την αλατένια κούκλα που, όταν πατήσει μέσα στον ωκεανό για να τον βυθομετρήσει, γίνεται ένα με τα Αβυθομέτρητα Βάθη και βουβαίνεται.

Αν θα ’ταν ποτέ δυνατό να περιγράψουμε το ζήτημα με μια παρομοίωση, θα μπορούσαμε να πούμε ότι το αρχικό γάλα είναι η άμεση αποκάλυψη του *Brahman* σε *Samādhi*, ότι το βούτυρο είναι η φανέρωση του Απρόσωπο-Προσωπικού Θεού κι ότι το ξινόγαλο είναι το αποτελούμενο από 24 κατηγορίες σύμπαν.

16. Η άποψη του αντιβαϊτιστή φιλοσόφου της σχολής του Shankara.

17. Η διδασκαλία περί Παγκόσμιας Εξέλιξης της Σχολής *Sāṃkhya*, του Kapila.

**Το μονοπάτι της Αγάπης, όπως και αυτό της Φιλοσοφίας,
οδηγεί στην Απόλυτη Γνώση.**

Η αποτελεσματικότητα της Προσευχής και της Πίστης

Η Θεϊκή μου Μητέρα (η Προσωπική υπόσταση του *Brahman*) έχει δηλώσει: «Εγώ είμαι το *Brahman* της *Vedānta* (ο Απρόσωπο-Προσωπικός Θεός). Είναι στο χέρι μου να χαρίσω την Απόλυτη Γνώση. Αυτό το κάνω εξαφανίζοντας τον κατώτερο εαυτό (το *aham*, το εγώ) και χαρίζοντας την άμεση γνώση του ανώτερου εαυτού σε *Samādhi*».

Άρα, πρώτα-πρώτα, κανείς μπορεί, με τη βούληση της Μητέρας μου, να φτάσει στο *Brahman* μέσω του μονοπατιού της φιλοσοφίας (την *Jñāna-yoga*). Ελάχιστοι όμως κατορθώνουν να βαδίσουν επιτυχώς σ' αυτό το δρόμο, κυρίως στην τωρινή εποχή, την *Kaliyuga*, όπου είναι φοβερά δύσκολο να αποτινάξεις την πεποίθηση του «Εγώ είμαι το σώμα», που κολλάει πάνω σου σαν τη βδέλλα.

Κατόπιν, μπορεί κανείς να επιτύχει την αποκάλυψη, προσευχόμενος για φως και αγάπη. Η αυτοϋποταγή στον Κύριο και η αγάπη γι' Αυτόν αποτελούν τα μέρη της *Bhakti*. Ελάτε λοιπόν πρώτα, μέσα από αυτά, στη Θεϊκή μου Μητέρα, τον Προσωπικό Θεό.

Πιστέψτε με πως αν η προσευχή σας πηγάζει από το βάθος της καρδιάς σας, η Μητέρα μου θα ανταποκριθεί—εφόσον της δώσετε και κάποια πίστωση χρόνου. Αυτό είναι κάτι που Εκείνη έχει αποκαλύψει στα τέκνα Της.

Αν πάλι, θελήσετε να γνωρίσετε άμεσα τον Απρόσωπό Της Εαυτό, τότε προσευχηθείτε σ' Αυτήν ξανά. Αν Αυτή καταδεχτεί να ικανοποιήσει την προσευχή σας— και έχει την Παντοδυναμία να το κάνει—τότε θα μπορέσετε να γνωρίσετε άμεσα και τον Απρόσωπο Εαυτό Της, σε *Samādhi*. Αυτό ισοδυναμεί με την απόλυτη Γνώση [την *Brahma-jñāna*].

Τι ποθεί ο Bhakta

Οφείλω όμως να προσθέσω ότι κατά κανόνα, ένας λάτρης συνήθως αρκείται με την άμεση γνώση του Θεϊκού Προσώπου—τη φανέρωση δηλαδή της Θεϊκής μου Μητέρας ή τη φανέρωση μιας οποιασδήποτε από τις ένδοξες μορφές Της, όπως οι Sri Krishna, Chaitanya Deva, κ.λπ., κ.λπ., οι αποκαλούμενες

‘Ορατές Αποκαλύψεις του Θεού’. Κατά κανόνα, ο λάτρης δεν λαχταρά να γνωρίσει τον Απρόσωπο. Δεν επιθυμεί την ολοσχερή διάλυση του εγώ του σε *Samādhī*. Προτιμά να διατηρηθεί όση ατομικότητα είναι αναγκαία για να απολαμβάνει τη Θέαση του Προσωπικού Θεού. Θα προτιμήσει να ‘τρώνει ζάχαρη παρά να γίνει ζάχαρη’.

Σε έναν τέτοιο λάτρη, η Μητέρα μου τού φανερώνεται ως Πρόσωπο (Προσωπικός Θεός), από αγάπη για τους λάτρεις Της, τα τέκνα Της.

Η άμεση γνώση: τα σημάδια της Θεοπτίας

Εκείνος που έχει γνωρίσει το Θείο ολοκληρωτικά, δεν μπορεί παρά να επιμείνει ότι το μόνο σπουδαίο γεγονός στον τομέα της πνευματικότητας είναι η επίτευξη της άμεσης γνώσης, δηλαδή, της Θεοπτίας.

Δεν αρμόζει να λέει κανείς από την αρχή: «Βλέπω το Θεό—τον Απρόσωπο-Προσωπικό, να διαποτίζει και να διαπερνά τα πάντα», «Μα, ό,τι βλέπω—άντρας, γυναίκα, ζώο, πουλί, δέντρο, άνθος—όλα είναι ο Θεός!», «Ω είμαι όλος χαρά και ευδαιμονία!», «Είμαι πάνω από κάθε ευτυχία και δυστυχία!», «*So’ham, So’ham* [Είμαι Εκείνος, Είμαι Εκείνος]» και άλλα παρόμοια.

Αυτό που είναι κατά κανόνα απαραίτητο είναι η προκαταρκτική μαθητεία. Χωρίς αυτήν, δεν αναπτύσσεται η *Bhakti* [η αγάπη για το Θεό]. Χωρίς αυτήν, η απόλυτη γνώση παραμένει μακριά.

Ο λόγος είναι ότι οι πολύτιμοι θησαυροί φυλάσσονται σε ασφαλές μέρος. Εσύ δεν έχεις ακόμα ξεκλειδώσει το θησαυροφυλάκιο. Σίγουρα λοιπόν, δεν αρμόζει να λες: «Ιδού, έχω ξεκλειδώσει το δωμάτιο κι έχω μπει σ’ αυτό! Ιδού, έχω απλώσει τα χέρια μου και ψηλαφίζω τους ποθητούς θησαυρούς, αυτά τα αστραφτερά πετράδια, διαμάντια και κοσμήματα! Ιδού, τα κατέχω όλα!».

Ο Ευλογημένος που έχει όντως επιτύχει τη Θεοπτία, γίνεται σαν παιδί, απλός, ανοιχτός [*Sarala*] και βλέπει γύρω του έναν ανακαινισμένο κόσμο, όπως αυτός αληθινά είναι, απαλλαγμένος από κάθε πλαστό όνομα και τύπο. Συχνά μεθάει με το κρασί της Θεϊκής αγάπης, καθώς ατενίζει την αποκάλυψη που απλώνεται μπροστά του. Είναι ένα με τη ζωντανή πηγή της α-

γιότητας. Γι' αυτόν, επομένως, κατά κανόνα, δεν ισχύουν οι διακρίσεις ανάμεσα στην *suchi* [καθαρότητα] και την *asuchi* [μη καθαρότητα].

Τέλος, πού και πού, η κοινή, αισθητή αυτοσυνείδηση τον εγκυκαταλείπει· κι όσο βρίσκεται σε *Samādhi* αυτός μοιάζει *Jada*, δηλ. σαν κάτι αναισθητο, ακίνητο και άψυχο.

ΤΕΛΟΣ
των Κεφαλαίων 2, 3 & 4
της πρώτης αγγλικής εκδόσεως
του
Ευαγγελίου του Σρι Ραμακρίσνα

Για παρόμοιο υλικό και άλλες πληροφορίες
επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας:
www.vedanta.gr